

Råde
kommune

rade.kommune.no

Økonomiplan og handlingsprogram 2026-29 Årsbudsjett 2026

Kommunestyrets vedtak i ksak 061/25

Økonomiplan og handlingsprogram 2026-29

Kommunedirektørens innledning.....	5
Økonomiske rammebetingelser.....	8
1. Økonomiplan 2026-29 for Råde kommune	8
2. Rammebetingelser for økonomiplan 2026-29	8
3. Tjenesteutvikling og satsingsområder	11
Vi i Råde.....	11
Forebyggende arbeid.....	14
Attraktive Råde	16
Planarbeid	19
Medarbeiderskap	21
Kontinuerlig forbedring og effektivisering i tjenestene	22
4. Økonomisk bærekraft og risiko	25
5. Mottatte søknader.....	29
6. Årsbudsjett 2026. Talldelen	30
7. Investeringer 2026-29.....	32
Handlingsprogrammet 2026-29	36
Kommuneplan - Satsingsområder 2026-29	37
LEVE HELE LIVET I RÅDE	37
ATTRAKTIVE RÅDE.....	38
GRØNNE RÅDE	39
Tjenesteområdene	40
Tjenesteområde Oppvekst og levekår.....	40
Tjenesteområde helse, omsorg og rehabilitering	44
Tjenesteområde Miljø, plan, teknikk og eiendom.....	47
Kommunedirektør m/staber	50
Betalingssatser	51
Økonomiske oversikter.....	52

Kommunedirektørens innledning

Råde kommune skal være et trygt, varmt og inkluderende sted å leve – både i dag og i fremtiden. For å lykkes, må vi være i takt med samfunnsutviklingen, og gripe mulighetene og møte utfordringene med klokskap og handlekraft.

2026 blir et økonomisk krevende år, men med tydelige prioriteringer, dyktige ansatte og et sterkt engasjement fra innbyggere og frivillige, skal vi sammen fortsette å forme fremtiden i Attraktive Råde.

Råde kommune skal utvikles i tett samspill med innbyggere og næringsliv. Vårt verdigrunnlag – **raushet, glede, respekt og mot** – skal prege alt vi gjør, og være styrende for hvordan vi løser oppgavene våre og møter samfunnsutfordringene. Vi tror på kraften i samarbeid, likeverd og felles eierskap, og skal styrke partnerskap både lokalt og regionalt for å nå målene i kommuneplanen.

Kommunen er organisert med utgangspunkt i helhetstenkning, samhandling og aktiv innbyggermedvirkning. Gjennom systematisk læring, kontinuerlig forbedring og nyskapende arbeidsformer skal vi sikre kvalitet og effektivitet i tjenestene våre.

Vi ønsker å være en lyttende og lærende kommune, som utvikler seg i dialog med innbyggerne. Gjennom åpne prosesser, innbyggermøter og tilbakemeldinger skaper vi gode arenaer for medvirkning og felles utvikling – både av tjenestene og organisasjonen.

Vi er stolte av å levere gode tjenester til innbyggerne hver dag, men krevende økonomiske rammer gjør det nødvendig å tenke nytt. For å sikre at kommunen fortsatt kan levere nødvendige og lovpålagte tjenester, må vi kontinuerlig vurdere tjenesteomfang, kapasitet og kvalitet, og gjøre tydelige prioriteringer. Det handler ikke bare om hva vi leverer, men også om hvordan vi leverer det, og hvordan vi sammen med innbyggere, frivillige, organisasjoner og næringsliv kan utvikle kommunens oppgaver.

Når innovasjon blir en kjerneoppgave, handler det om mer enn teknologi og effektivisering. Det er et strategisk valg som krever at vi utfordrer det etablerte, utforsker nye arbeidsformer og skaper verdi på nye måter. Gjennom et felles fokus på utvikling og forbedring, kan vi sammen forme et Råde-samfunn som er rustet for fremtiden.

Smartbygda prosjektene vi satte i gang for å sette fart på utviklingen i kommunen vår vil fortsette, men må bli en del av vår faste arbeidsform. Vi skal fremover fortsette å etablere gode samarbeid med næringsliv, akademia og innbyggere på arenaer hvor det er hensiktsmessig.

Kompetanseutvikling er avgjørende for å lykkes. For å lede og utvikle en organisasjon med myndiggjorte medarbeidere, må vi videreutvikle vår felles forståelse og våre verktøy for endringsarbeid. Medarbeidernes kompetanse er kraften i alt utviklingsarbeid kommunen står overfor.

Statsforvalter beskriver at kommunesektoren står ovenfor store omstillinger, særlig som følge av demografiutviklingen, og uttaler at *«Kommunene vil ikke kunne bygge ut omsorgstjenestene i takt med eldrebølgen uten å omstille og vri ressurser fra tjenester til barn og unge»*. Dette vil utfordre oss i hverdagen.

For å håndtere større utfordringer med færre ressurser, kreves omstilling. Kommunen må ha mot til å planlegge for bruk av fremtidige innovative løsninger som vi bare ser konturene av i dag. Vi har tro på at velferdsteknologiske løsninger sammen med kompetente ansatte og innbyggere som har

omsorg for hverandre, vil gjøre det mulig for de aller fleste innbyggerne å leve hele livet hjemme med god livskvalitet. Sammen med innbyggerne og innovative fagmiljøer vil vi finne fram til nye måter å ivareta innbyggernes behov. Frivilligheten vil være en viktig ressurs for å etablere attraktive møteplasser og skape aktivitet for innbyggere i alle aldre.

I tiden som kommer, vil forebygging fortsatt ha høy prioritet. Vi ser at flere innbyggere har behov for hjelp og støtte. Vi må sette inn innsatsen tidligere, før utfordringene vokser seg store.

Derfor skal vi fortsatt gi styrke til det forebyggende arbeidet på alle nivåer. Gjennom tett samarbeid på tvers av fagområder og tjenester legger vi til rette for helhetstenkning, og skaper bedre løsninger og et tryggere, mer bærekraftig lokalsamfunn.

«Det er alvor nå» sa statsministeren da regjeringen la fram totalforsvarsmeldingen. I den mest alvorlige sikkerhetspolitiske situasjonen siden andre verdenskrig er et fritt og selvstendig Norge ikke bare en selvfølge. I tillegg til klimaendringer og mer ekstreme værforhold, må kommunen forberede seg på muligheten for sikkerhetspolitiske kriser og krig. Dette gjør det nødvendig med stor innsats i beredskapsarbeidet, med både systemer, utstyr, planlegging og øvelser. For at kommunen skal kunne løse sine oppgaver i kriser er det avgjørende at også hver innbygger har god egenberedskap slik at vi sammen kan styrke den sivile motstandskraften og bidra til nasjonens samlede beredskap.

Det er store forventninger til hvilke oppgaver kommunen skal ha ansvar for å løse, og styringstrykket fra staten er utfordrende for kommunenes handlingsrom. Regjeringen har nedsatt en Kommunekomisjon som skal se på hvordan kommunen kan få større handlingsrom og mindre detaljstyring, slik at vi kan møte knapphet på arbeidskraft og økte behov i befolkningen på andre måter enn vi gjør i dag.

Som «bygda mellom byene» skal Råde være en attraktiv kommune som tiltrekker seg nye innbyggere gjennom gode tjenester, trygge oppvekstmiljøer og varierte boligtilbud. Samtidig skal vi være en næringsvennlig kommune som legger til rette for etablering, vekst og verdiskaping. Vi ønsker å utvikle en urban landsby og en moderne bygd med kvaliteter som appellerer til hele befolkningen – med nærhet til byene, men med egen identitet og livskvalitet.

Kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan for perioden 2026–2029 bygger på regjeringens forslag til statsbudsjett for 2026. Det statlige budsjettforslaget tar imidlertid ikke tilstrekkelig høyde for Råde kommunes reelle behov og økte utgifter, og medfører betydelige økonomiske utfordringer – særlig i starten av planperioden.

Regjeringens prioriteringer er derfor kun innarbeidet der det har vært helt nødvendig. Øvrige tiltak ivaretas innenfor de rammer som er gitt til den enkelte virksomhet.

Det økte behovet for kommunale tjenester er innarbeidet der det er påkrevd. Forslaget til økonomiplan preges av nøkternhet og ansvarlighet.

Kommunedirektøren har i arbeidet med økonomiplanen for 2026–2029 hatt som mål å sikre en bærekraftig og ansvarlig økonomi for Råde kommune. Det legges opp til en nøktern og realistisk planlegging, der kommunen skal ta i bruk innovative løsninger for å forbedre og effektivisere tjenestene til innbyggerne. Digitalisering og smartere arbeidsprosesser vil være viktige virkemidler for å møte fremtidige behov innenfor strammere økonomiske rammer.

Investeringsplanen for 2026-2029 omfatter de mest nødvendige prosjektene, med særlig vekt på tiltak som bidrar til langsiktig verdiskaping og forbedring av kommunens tjenester.

Kommunedirektøren foreslår en omprioritering av prosjekter i den gjeldende investeringsplanen, for å kunne sikre finansiering av Helsehus og utvikling av fremtidens helsetjenester.

Disse prioriteringene er gjort med utgangspunkt i kommunens økonomiske handlingsrom og behovet for å opprettholde et bærekraftig investeringsnivå. Samtidig tas det hensyn til forventet utvikling i

styringsrenten, som fortsatt vil ha stor betydning for kommunens låneopptak og finansieringskostnader. Kommunedirektøren legger til grunn en moderat nedgang i rentenivået i løpet av planperioden. Dette gir noe større handlingsrom, men krever fortsatt forsiktighet i investeringsbeslutninger og låneopptak.

Demografiske endringer gir kommunen sammensatte utfordringer. En økende andel eldre medfører økt behov for helse- og omsorgstjenester, mens prognosene viser også at befolkningssammensetningen gradvis vil endres i retning av flere innbyggere i arbeidsfør alder i takt med utbygging. Dette kan på sikt bidra til lavere kostnadsvekst og styrket skatteinntang, men krever samtidig at kommunen tilrettelegger for gode tjenester, boligbygging og arbeidsplasser.

Med solide fagmiljøer, samarbeid med tillitsvalgte, dyktige ledere og ansvarlige politikere står Råde kommune godt rustet til å møte fremtidens utfordringer. Vi har et mangfoldig næringsliv og mange engasjerte innbyggere som hver dag bidrar til å gjøre Råde til et attraktivt og levende lokalsamfunn. Men vi vet også at vi står foran krevende tider med strammere økonomi og store demografiske endringer. I tillegg lever vi i en verden preget av usikkerhet og raske endringer.

Et sterkt fellesskap gir oss kraft til å møte både hverdagsutfordringer og større kriser. Når vi har en felles forståelse av virkeligheten, og når vi snakker sammen, lytter til hverandre og formidler tydelig hvorfor vi gjør som vi gjør, da bygger vi tillit. Og med tillit som fundament kan vi ta nødvendige valg, også når de er krevende.

Sammen bygger vi fremtidens Råde.

Inger K. Skarpholt Fjeld
Kommunedirektør

Økonomiske rammebetingelser

1. Økonomiplan 2026-29 for Råde kommune

Det har vært gjennomført et dialogseminar med utvidet formannskap i juni 2025. Dialogseminaret går over to dager hvor folkevalgte legger inn sine innspill til videre utvikling av kommunen.

Til behandling i desember legger kommunedirektøren fram forslag til økonomiplan med endringer i:

- Planlagt utvikling av netto driftsresultat
- Planlagt utvikling av disposisjonsfondet.
- Planlagt utvikling av gjeldsgrad

2. Rammebetingelser for økonomiplan 2026-29

Kommunedirektøren legger følgende rammebetingelser til grunn:

Stabile rammebetingelser

Kommunedirektøren legger til grunn at staten ikke vil foreta vesentlige endringer i kommunenes økonomiske rammebetingelser i perioden frem til 31.12.2029.

Inntektssystemet

Regjeringen legger opp til følgende vekst i frie inntekter for 2026 for landet:

Vekst i frie inntekter	3 200 000 000
Merkostnader til demografi	-2 100 000 000
Økt Handlingsrom	1 100 000 000

Beregnet økt handlingsrom for Råde kommune blir ut ifra kommunens kostnadsnøkkel er ca. kr 1 600 000,-.

Innenfor den samlede veksten i frie inntekter, er det i denne økonomiplanperioden ingen handlingsrom til tjenesteutvikling slik beregningen over tilsier.

Veksten i frie inntekter og «økt handlingsrom» dekker ikke kommunens reelle kostnadsøkninger i 2026 og Regjeringens satsinger/tilpasninger er derfor sterkt tilpasset på grunn av den pressede økonomien i kommunedirektørens forslag til budsjett.

Rammetilskuddet til kommunene er for 2026 beregnet ut fra det nye inntektssystemet.

Råde kommune kom best ut i Østfold i årets statsbudsjett. Det er ulike årsaker til at veksten i frie inntekter varierer mellom kommunene, da den påvirkes av endringer i folketall og alderssammensetning, utslag fra inntektssystemet, som følge av kriteriedata, skjønnsmidler, veksttilskudd, distriktstilskudd, skattegrunnlag med videre. Råde kommune fikk en realøkning på 5,6%, mens snittet i Østfold var på 4,5% og på landsbasis var den nominelle veksten 4,1%.

For mer informasjon om statsbudsjettet vises det til

Kommunal- og distriktsdepartementets budsjettforslag Prop. 1 S og Grønt hefte.

Kommunedirektøren legger til grunn at inntektssystemet vil være stabilt i perioden 2026-29.

Innslagspunktet for beregning av refusjoner for ressurskrevende tjenester justeres og innslagspunktet økes med kr 229 000 og er nå kr 1 921 000,-.

Fra 2025 er toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester lagt om. Hensikten er å fordele kostnadene mer rettferdig mellom kommunene og i større grad ta hensyn til den økonomiske

belastningen ordningen medfører for den enkelte kommune. Det nye systemet innebærer at kommunens egenandel nå beregnes i to trinn:

- En fast egenandel per innbygger (355 per innbygger, ned fra 358 forrige år)
- En prosentvis egenandel (10 prosent) av de refusjonsberettigede lønnsutgiftene over innslagspunktet.

Refusjonsgrunnlaget er fortsatt begrenset til direkte lønnsutgifter knyttet til brukertid, og kompensasjonsgraden for utgifter over innslagspunktet er uendret på 80 prosent. Samlet sett skal kommunenes egenandel på landsbasis fortsatt utgjøre om lag 20 prosent.

Bakgrunnen for den store økningen av innslagspunktet skyldes at regjeringen har satt ned tilskuddet av PU-midler (psykisk utviklingshemmede-midler). Nedgang i tilskudd PU-midler finansieres over rammetilskuddet.

For Råde kommune er det lagt til grunn at refusjon for ressurskrevende tjenester vil være på samme nivå som 2025.

Frie inntekter

Råde kommune får i 2026 kr 641 978 000,- i form av skatt og rammetilskudd. Dette er en vekst fra RNB 2025 på 6,41%, tilsvarende kr 38,7 mill.

Kommunedirektøren har i økonomiplan 2026-29 videreført befolkningsvekstbasert anslag for frie inntekter. Dette betyr at kommunedirektøren i sitt forslag har lagt inn en forventet befolkningsvekst og en forventet skattevekst i planperioden. Dette er omtalt nærmere under «Befolkningsvekst» nedenfor.

Lønns- og prisvekst er hensyntatt i økonomiplan perioden. Kommunedirektøren har lagt inn en lønns- og prisvekst på inntekter på 3,5%, og på utgiftssiden er det lagt inn 3,0% i vekst. Dette for å videreføre kravet som tidligere år om effektivisering av ressursbruken.

Renter

Kommunedirektøren legger som tidligere Norges bank sin rapport «Pengepolitisk rapport» til grunn for renteprognosen i planperioden.

Kommunedirektøren har lagt til grunn at styringsrenten vil være 4,0% ved utgangen av 2025. I 2026 er det lagt inn en forutsetning om at renten vil gå ned med 0,25%. Det er videre lagt til grunn at renten vil falle ytterligere 0,75% i perioden 2027-29 og renten vil da være 1,0% lavere enn dagens nivå i slutten av perioden.

Med kommunedirektørens foreslåtte investeringstakt, og prognostisert rentenedgang, vil kommunens renteutgifter på investeringslån øke med kr 5,9 mill. og avdragsutgifter vil øke med kr 8,2 mill. fra 2025 til 2029.

Ved en eventuell renteendring utover det som er forutsatt i økonomiplanen, vil 1% renteendring, med utgangspunkt i gjeld pr 31.12.25, utgjøre ca. kr 4,4 mill. pr. år i mer-/mindreutgift på renteutgifter.

Tilsvarende vil 1% renteendring på bankinnskudd utgjøre ca. kr 1,9 mill. i mindreinntekt/merinntekt i helårseffekt på renteinntekter.

Finansforvaltningen

Råde kommune har pr dato ingen plassering i finansielle aktiva (aksjefond m.v.). Kommunen har i alle år hatt en lav risiko knyttet til finansforvaltningen. Sårbarheten ved svingninger i finansmarkedene vil være lav i kommende fireårsperiode.

Pensjonskostnader

Kommunedirektøren legger til grunn stabile pensjonskostnader i perioden 2026-29.

Lønnsvekst

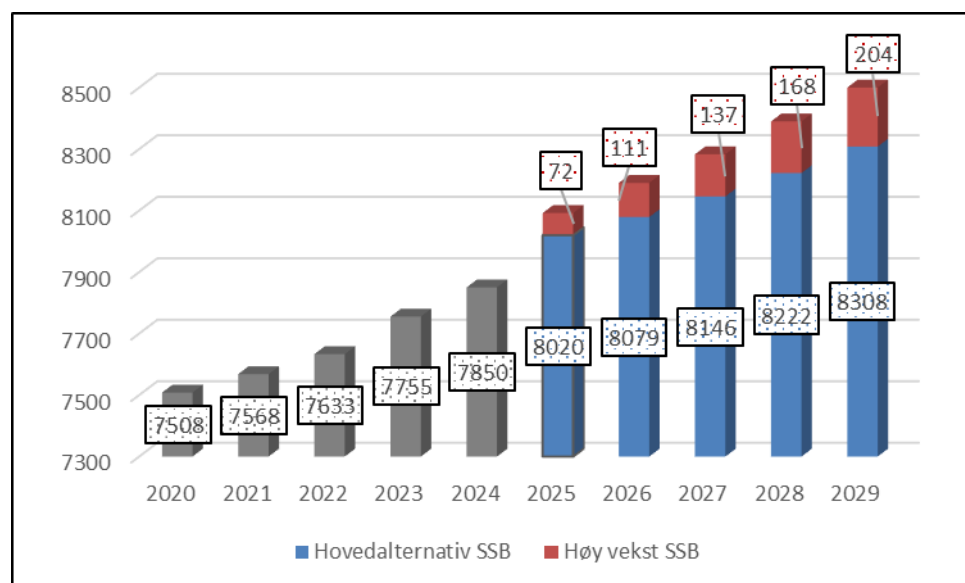
Lønnsvekst inklusivt overheng og glidninger fra 2025 til 2026 er 4,0%, dette er hensyntatt i budsjettet. Kommunedirektøren legger til grunn at lønnveksten vil ha noe lavere nivå i resten av planperioden og har lagt inn en lønnsvekst på 3,8% i 2027, 2028 og 2029. Kommunedirektøren benytter, som tidligere år, statsbudsjettets anslag i sitt forslag til økonomiplan.

Befolkningsutvikling

Kommunedirektøren har tidligere brukt SSB sin prognose for høy vekst som grunnlag for sine anslag for frie inntekter i planperioden. Boligutviklingen har gått noe langsommere enn tidligere antatt og det er derfor i planperioden 2026-29 lagt SSB sitt hovedalternativ til grunn for befolkningsvekst og anslag i frie inntekter.

Befolkningsveksten i Råde kommune er beregnet til i gjennomsnitt 1,2 % per år i planperioden. Det er fortsatt forventninger om økt vekst mot 2030, basert på kommunens tilrettelegging for boligutvikling gjennom regulering av nye bolig- og næringsområder. Samtidig har økte byggekostnader ført til en midlertidig stagnasjon i boligbyggingen, noe som påvirker veksttakten på kort sikt. Kommunen følger utviklingen tett og arbeider aktivt for å stimulere til videre boligbygging i takt med økonomiske og demografiske forutsetninger.

I diagrammet nedenfor er det lagt inn en oversikt over faktisk befolkning pr 31.12 i 2020-2024, SSB sitt hovedalternativ for befolkningsframskriving pr 31.12 i 2025-29, samt endring ved SSB sitt høy vekst alternativ.

3. Tjenesteutvikling og satsingsområder

Råde skal være et sted hvor mennesker ønsker å leve hele livet, fordi vi tilbyr mer enn bare tjenester. Vi bygger fellesskap, trygghet og muligheter, og setter mennesket i sentrum med barn som vokser opp i trygge omgivelser, voksne som finner arbeid og mening, og eldre som får leve verdige liv hjemme så lenge de ønsker og om mulig også får avslutte livet hjemme.

Gjennom målrettet utvikling av gode bo- og nærmiljøer, fremtidsrettede tjenester og tett samarbeid med innbyggere og næringsliv, skal vi gjøre Råde til en foregangskommune for bærekraftig vekst og livskvalitet. Vi tror på kraften i samskaping – og på at fremtidens løsninger skapes sammen.

Vi i Råde

«Vi i Råde» er vårt strategiske initiativ for å fremme innovasjon og utvikle nye arbeidsmetoder som styrker kommunens verdigrunnlag og holdninger. Innovasjon er en kjerneoppgave for kommunen – både som en måte å møte samfunnets endringer på, og som et verktøy for å skape bedre tjenester for innbyggerne. Innovasjon skal være integrert i alle virksomheter og skal ses på som en naturlig del av arbeidet, med oppmerksomhet på kontinuerlig forbedring av tjenester, prosesser og arbeidsmåter. Innovasjonsarbeidet skal ta utgangspunkt i innbyggernes behov og forventninger, for å utvikle løsninger som gir bedre kvalitet, tilgjengelighet og effektivitet. Innovasjon handler om å utfordre etablerte praksiser og skape en kultur for forbedring og nytenkning i hele organisasjonen. Råde kommune har utviklet en innovasjonsstrategi som gir oss et solid grunnlag. Vi ønsker å være fremtidsrettede og i kontinuerlig utvikling, og ser at systematisk innovasjonsarbeid vil bidra til nye og bedre løsninger for våre innbyggere. Tiltakene vi iverksetter skal være nyskapende, nyttige og ha en reell verdi.

Innovasjonsarbeid krever at vi har ledere og medarbeidere som er i stand til å lede prosesser. Vi har de seneste årene hatt fokus på å styrke vår kompetanse innen prosessledelse, da denne kompetansen er helt avgjørende for å gi kraft til vårt videre utviklingsarbeid.

Smartbygda

Smartbygda Råde ble etablert som et samarbeid mellom Råde kommune, privat næringsliv, innbyggere og academia. Målet med arbeidet er å skap nye og forbedrede bærekraftige tjenester med innbyggerne, redusere kostnader og legge til rette for bærekraftig næringsutvikling. Samtidig er det etablert en rekke innovasjonsprosjekter gjennom vårt lederutviklingsprogram, i tillegg til alle innovasjonsarbeidene som iverksettes som følge av at innovasjon i økende grad får plass som kjerneoppgave i virksomhetene. Kommunedirektøren vil i 2026 samle alle innovasjonsaktivitetene i kommunen i ett løp under “Smartbygda Råde”, slik at innovasjonene kan ses i sammenheng og bidra til enda mer effektiv og kraftfull utvikling i kommunen.

Samarbeidet i Smartbygda er per nå organisert med en styringsgruppe og en programgruppe som består av deltakere fra kommunen, næringsliv, innbyggere og academia.

Det er opprettet 8 prosjekter i Smartbygda-arbeidet:

1. [Multibygghelsebygg - Fremtidens helsetjenester](#) – et prosjekt for å planlegge fremtidens helsetjenester for innbyggerne, både digitalt og fysisk, konsentrert om tjenesteutvikling og boformer. Prosjektet utvikles fra å fokusere på helsebygg til å dreie mot fremtidens helsetjenester i sin helhet. I 2026 vil vi forsterke arbeidet med utvikling av innovasjon og velferdsteknologi for å legge til rette for at innbyggerne kan bo hjemme hele livet. Det vil også jobbes med utvikling av område og bygningsmasse der Helsehuset ligger i dag.
2. [Sentrum](#) – et prosjekt for utvikling av et fremtidsrettet, levende sentrum i Karlshus. I 2026 vil prosjekt sentrum arbeide med utvikling av tusenårsplassen.

3. [Mobilitet / sykkelbygda](#) – et prosjekt for å tilrettelegge og utvikle et bærekraftig og godt mobilitetstilbud for Rådesamfunnet. Prosjektet vil i 2026 ha fokus på sikker sykkelparkering og elsykkelordning for ansatte.
4. [Smart energi](#) – et prosjekt for å etablere fornybar energiproduksjon og implementere løsninger på samfunnsnivå i husholdninger, næring, kommune og fritidsboliger. Dette prosjektet vil i 2026 arbeide med etablering av et godt beslutningsgrunnlag om energiproduksjon i Råde kommune, samt bidra til at kommunens planverktøy kan ha integrasjon for dette.
5. [Digital innbyggerinvolvering](#) – et prosjekt for å gjøre digital informasjon og dialog med kommunen enkelt og tilgjengelig, i universelle formater og i tråd med GDPR. Dette prosjektet har nådd sitt mål og er foreslått avsluttet som eget prosjekt og implementert som aktivitet i de øvrige prosjektene.
6. [Sosial bærekraft / mental helse for unge](#) – et prosjekt for å bedre den mentale helsen til unge i Rådesamfunnet. Hovedfokus i 2026 vil være å arbeide sammen med ungdom og foresatte med å utvikle tjenestene til mer fleksibel tilstedeværelse for ungdommene.
7. [Blågrønn næring](#) – et prosjekt for å utrede og utvikle blågrønne aktiviteter på land og i vann for Rådesamfunnet, i tråd med kystsoneplan og reguleringer.
8. [Frivillighet](#) – et prosjekt for organisering av frivillighetsarbeid i Råde kommune, med fokus på møtetrener og digitale plattformer. Hovedmål i 2026 vil være etablering av arbeidsgruppe som kan arbeide aktivt for å forbedre kommunikasjon, samhandling og samarbeid mellom kommunen og frivillige.

Smartbygdaprosjektene er under revisjon i program- og styringsgruppen. De innovasjonsaktivitetene som utvikles best gjennom dette samarbeidet vil bli videreført.

Råde kommune har gjennom arbeidet med prosessledelse og Smartbygda etablert solid innovasjonskompetanse i organisasjonen. Vi er nå bedre rustet til å ivareta dette arbeidet internt, og må se over fremtidig samarbeid med Bjørk innovasjon.

For å videreføre og styrke innovasjonsarbeidet kreves det en omdisponering av ressurser. Vi ønsker å etablere en egen **fremtidspilot** og øke de dedikerte ressursene internt, slik at vi kan bygge videre på det utviklingsarbeidet vi allerede har skapt. Vi tror at den daglige, kontinuerlige innovasjonsinnsatsen best ivaretas med egne medarbeidere som kjenner organisasjonen og lokalsamfunnet.

I vårsemesteret vil vi avklare hvilke områder som fortsatt vil kreve ekstern bistand. Dette gjelder særlig arbeidsprosesser knyttet til **samhandling på tvers av regioner og land**.

Fremtidens helse- og omsorgstjenester

Råde kommune står overfor betydelige utfordringer innen helse- og omsorgstjenestene, som krever nytenkning, innovasjon og omstilling. En aldrende befolkning og økt forekomst av demens fører til økt etterspørsel etter tjenester, samtidig som flere, både eldre og yngre, skal kunne bo hjemme lenger. Dette forutsetter at vi organiserer tjenestene på nye måter og bruker ressursene smartere. Vi må i større grad flytte innsatsen fra institusjonsbaserte tjenester til hjemmebaserte løsninger. Dette innebærer en strategisk dreining av ressursbruk og tjenestetilbud, hvor vi kombinerer varme hender med digitale løsninger for å møte fremtidens behov.

Vårt arbeid tar utgangspunkt i innsatstrappen, en modell som beskriver ulike nivåer av tiltak og tjenester tilpasset innbyggernes behov. Vi har særlig fokus på å styrke de lavere trinnene i trappen, der forebyggende og helsefremmende tiltak iverksettes tidlig. Jo høyere man kommer i trappen, desto mer omfattende og ressurskrevende blir tjenestene. Øverst i trappen finner vi heldøgns omsorg, som er kommunens høyeste omsorgsnivå.

Et viktig utviklingsområde for Råde kommune er å styrke mellomnivået i innsatstrappen, særlig tilbud i omsorgsboliger med og uten bemanning. Dette nivået er avgjørende for å sikre trygghet, mestring

og livskvalitet for innbyggere som har behov for mer støtte enn det som gis i hjemmet, men som ikke har behov for heldøgns omsorg.

For å møte fremtidens behov vil Råde kommune fremover gjøre grundige vurderinger av hvordan vi best kan utvikle helse- og omsorgstjenestene. Et sentralt tema er dimensjoneringen av sykehjemsplasser, og hvordan vi kan legge til rette for at flere innbyggere skal kunne bo hjemme hele livet, på en trygg og verdig måte.

Vi er godt i gang med å kartlegge dagens tjenestetilbud og identifisere hvilke tjenester vi vil trenge i årene som kommer for å lykkes med denne omstillingen. Et viktig satsingsområde er digital hjemmesykepleie, inspirert av studieturen til Tønsberg våren 2025. Her så vi hvordan teknologi kan støtte opp under gode tjenester og frigjøre tid til mer direkte pasientkontakt.

Ny teknologi som kunstig intelligens og velferdsteknologi har stort potensial til å forbedre kvaliteten og effektiviteten i tjenestene. Samtidig krever dette investeringer i både infrastruktur, opplæring og etisk refleksjon. Når dette gjøres riktig, kan det bidra til økt livskvalitet for innbyggere med behov for behandling og støtte, og gjøre kommunen bedre rustet til å håndtere økende helseutfordringer.

I fremtidens Råde er helsetjenestene sømløst integrert i hverdagen. Eldre og andre med behov for støtte skal kunne leve trygt og meningsfullt hjemme, med støtte fra både digitale og menneskelige ressurser. Dette inkluderer hjemmebesøk, enten fysisk eller digitalt, og bruk av innovative teknologiske løsninger.

Vi arbeider også med tilstandsanalyser av helsehuset, for å vurdere behov for rehabilitering og mulige nye funksjoner og løsninger som kan styrke tjenestetilbudet i fremtiden.

Arbeidet med bygging av nye omsorgsboliger i Øvre Langbråten for beboere med utfordringer innen rus og psykisk helse vil fortsette gjennom 2026. Disse boligene er svært viktige for beboergruppen, men også for å frigjøre plass i helsehuset. Regulering av tomten er nå i gang, men for å se helheten av kommunens behov knyttet til bygningsmasse, er det viktig at det samtidig gjøres vurderinger av eksisterende formålsbygg. Dette for å se på fremtidige arealbehov og bruken av disse og mulig sambruk av både nye og eksisterende bygg.

Digital transformasjon

Råde kommunes innbyggere forventer digitale, brukervennlige løsninger, som er enkle å benytte og tilgjengelige når det passer for innbyggeren. Samtidig kan automatisering og digitalisering redusere kostnader og øke effektiviteten i de kommunale tjenestene. Digitale systemer og bruk av kunstig intelligens gir også bedre grunnlag for beslutninger og legger til rette for enkel samhandling både internt og eksternt.

Råde kommune benytter kompetanseprogrammet «det digitale kompetanseløftet»; arrangert av KS og Digiviken, som støtte i digitaliseringsarbeidet. Her defineres 5 generasjoner av digital modenhet for kommunal utvikling.

Kilde: KS-programmet «Digital transformasjon»

Råde kommune vil i 2026 ha som mål å utvikle digital modenhet til Generasjon 3. Dette innebærer å flytte fokus fra digitalisering for effektivisering og samhandling mellom interne digitale systemer, til å se ut over egne prosesser og undersøke innbyggernes digitale ønsker og behov. I dette arbeidet vil vi fokusere på å designe digitale tjenester rundt innbyggernes livssituasjon i stedet for kommunens interne struktur, som for eksempel digital hjemmesykepleie. I dette arbeidet vil målsettingen endre seg fra hvordan man kan løse oppgavene mer effektivt, til hvilke oppgaver man skal løse. Råde kommune har i 2025 tatt i bruk et nytt digitalt system for skjema, søknad og saksbehandling av plan- og byggesaker. Dette vil gjøre det enklere og mer intuitivt for innbyggerne å søke og være i dialog med kommunen rundt plan- og byggesaker. I tillegg sikrer verktøyet likhet, innsyn, systematisk og effektiv saksbehandling, og er viktig for at kommunen skal kunne arbeide etter målsetting "ja når vi kan og nei når vi må".

Det er fortsatt nødvendig å ha stort fokus på digital sikkerhet. Det foregår hele tiden forsøk på datainnbrudd, og vi opplever et kappløp mellom stadig mer sofistikerte innbruddsforsøk og utvikling av systemer for å avdekke og hindre slike innbrudd. Det er derfor nødvendig å fortsette satsingen på datasikkerhet. Dette dreier seg dels om sikkerhetsprogramvare, brannmurer, tilgangsstyring og ikt-strategier, men også i stor grad om opplæring av ansatte til å kunne avsløre forsøk på datainnbrudd. All erfaring tilsier at de som forsøker å kompromittere kommunens data gjør lønnsomhetsvurderinger, og at satsing på datasikkerhet og kompetanse i datasikkerhet blant våre medarbeidere har stor sikkerhetsverdi.

Forebyggende arbeid

Tidlig innsats er en sentral satsing for kommunen, og handler om å identifisere og møte behov så tidlig som mulig – uavhengig av alder, livssituasjon eller tjenesteområde. Ved å jobbe forebyggende og helhetlig gjennom hele livsløpet, fra barndom til alderdom, kan vi bidra til at flere får mulighet til å leve gode og selvstendige liv.

Tidlig innsats krever tverrfaglig samarbeid, god informasjonsflyt og en felles forståelse av ansvar og roller på tvers av tjenester. Det handler om å styrke individets mestring, redusere behovet for omfattende tiltak senere, og sikre at ressursene brukes der de gir størst effekt. Gjennom målrettet innsats tidlig i forløpet, enten det gjelder helse, oppvekst, utdanning, arbeid eller omsorg, kan vi skape mer inkluderende lokalsamfunn og bedre livskvalitet for våre innbyggere.

Trygge og inkluderende skole- og barnehagemiljøer er en nøkkel i arbeidet med tidlig innsats. Når barn får være i omgivelser preget av trygghet, tilhørighet og tilstedeværende voksne, skapes gode forutsetninger for å identifisere behov tidlig og sette inn forebyggende tiltak.

I sentrum for dette arbeidet står kompetente ledere og ansatte som ser både det enkelte barn og dynamikken i barne- og elevgrupper. Våre skoler og barnehager legger til rette for tverrfaglig samarbeid, åpner opp for andre tjenester i utviklingsarbeidet og benytter BTI-modellen (Bedre Tverrfaglig Innsats) som en felles plattform for å lykkes med helhetlig og koordinert innsats.

Vi har igangsatt flere målrettede prosjekter som bidrar til å utvikle trygge og inkluderende oppvekstmiljøer for barn og unge. Et sentralt tiltak er ungdomsteamet i psykisk helse. Teamet samarbeider tett med skoler, foresatte og relevante tjenester for å sikre tidlig innsats og helhetlig støtte til ungdom i utfordrende livssituasjoner.

Fra høsten 2025 har vi etablert *forebyggende enhet* under avdeling kultur og fritid, bestående av et tverrfaglig team som skal styrke det helhetlige og koordinerte arbeidet med barn, unge og deres familier. Det forbyggende teamet skal være tilgjengelig både på dagtid og ettermiddag/kveldstid, og bidra til å møte barn og unge der de er med riktig kompetanse. Fremover skal teamet jobbe aktivt med å etablere inkluderende møteplasser for sårbare grupper, og tilby støtte direkte i hjemmet der det er behov. Målet er å forebygge utenforskap og redusere behovet for langvarige og sammensatte tjenester gjennom tidlig innsats og tett samarbeid på tvers av fagområder.

Videre satser vi på det rusforebyggende arbeidet gjennom vår ungdoms- og pårørendekontakt, som har en viktig rolle i dialogen med både elever og foresatte. Denne ressursen gjennomfører samtaler med alle elever på 7. trinn, både i grupper og individuelt, og bidrar til å bygge relasjoner og fange opp tidlige signaler. Elevene følges videre opp når de starter på ungdomsskolen.

Overgangene fra helsestasjon til barnehage, fra barnehage til barneskole, og videre til ungdomsskole er avgjørende milepæler i barn og unges liv. I Råde kommune ser vi disse overgangene som strategiske muligheter for å sikre tverrfaglig samarbeid, trygghet og gode læringsvilkår. Ved å satse videre på å tilrettelegge godt i overgangene bidrar vi til at barn og unge møter nye miljøer med støtte og forutsigbarhet. Dette arbeidet krever tett samhandling mellom ulike tjenester og virksomheter, og vi har etablert gode strukturer for samarbeid i overgangene, særlig med PP-tjenesten. Deres tilstedeværelse og støtte i overgangsfasene på 1. og 8. trinn, fra skolestart og frem til høstferien, gir svært gode erfaringer. PP-tjenesten gir råd og veiledning knyttet til læringsmiljø og håndtering av utfordrende situasjoner, noe som oppleves som verdifullt av skolens ansatte. Gjennom årlige evalueringer av dette arbeidet, vil vi videreutvikle denne arenaen ytterligere i 2026.

Målet med denne innsatsen er todelt: Vi ønsker å redusere antall individrettede saker, og samtidig styrke det systemiske arbeidet med læringsmiljøet i klassene. Erfaringene så langt viser at tidlig innsats og tverrfaglig samarbeid gir ansatte i skolene forsterkende forutsetning for å skape trivsel og utvikling, samt at det gir oss som kommune et mer bærekraftig tjenestetilbud inn i fremtiden.

Fritidstilbud er en viktig del av kommunens arbeid med tidlig innsats. Gjennom Allaktivitetshuset og samarbeid med frivillige lag og foreninger skal barn og unge få mulighet til å delta i meningsfulle aktiviteter utenfor skoletid. Et variert fritidstilbud gir barn og unge arenaer for å utvikle interesser og ferdigheter, samtidig som det styrker sosiale relasjoner og tilhørighet. Dette er særlig viktig for å forebygge utenforskap og bidra til positiv utvikling. Erfaringer viser at barn som deltar i organiserte fritidsaktiviteter har bedre forutsetninger for trivsel og mestring både sosialt og faglig. Vi benytter også Allaktivitetshuset til å arrangere nabolags-café, dagsenter for beboere under TFF (tjenester for funksjonshemmede) og andre arrangementer.

Gjennom prosjektet Frivillighet i SmartBygda ønsker vi å utvikle et mer helhetlig og koordinert samarbeid med frivilligheten og lokalt næringsliv. Målet er ikke bare å styrke fritidstilbudet, men å

bidra til å skape et attraktivt Råde med gode oppvekstvilkår, der ulike aktører jobber sammen for å støtte barn, unge, familier og eldre i lokalsamfunnet.

Det er et vedvarende behov for økt voksentetthet og tett oppfølging rundt enkeltbarn og enkeltelever i både barnehager og skoler. Dette gjelder særlig barn med ekstra behov for støtte, men også for å sikre trygge og inkluderende miljøer for alle. Tiltak som styrket barnehagetilbud, bruk av assistenter og miljøarbeidere er nødvendige investeringer for å møte disse behovene videre inn i 2026. Disse tiltakene har betydning både for barnas utvikling og for arbeidsmiljøet i barnehage og skole. Samtidig utfordrer dette kommunens økonomi fremover, og det er behov for å tenke nytt om hvordan hverdagen i skole og barnehage organiseres. Mer praktisk og mestringsorientert innhold kan være en del av løsningen. Kommunens satsing på praktisk undervisning og uteskole, forsøksordningen ved Spetalen skole, innføring av *Robuste barn/ungdoms-program* og kompetanseheving knyttet til mer inkluderende barnehager, er eksempler på tiltak som skal bidra til økt mestring, motivasjon og deltakelse blant barn og elever fremover.

Råde kommune arbeider systematisk med forebyggende tjenester i hele livsløpet, og Frisklivssentralen er en viktig del av dette arbeidet. Sentralen er i god drift og vil videreutvikles i 2026. Den organiseres av tildelingskontoret, noe som gir gode muligheter for å se sammenheng mellom tjenestenivåer med fokus på tidlig innsats og tett samhandling rundt brukerne. Frisklivssentralen er et lavterskeltilbud som retter seg mot innbyggere som har behov for støtte til livsstilsendring og mestring, og som ellers kunne hatt behov for mer omfattende kommunale tjenester. Erfaringene viser at tilbudet når bredt ut og bidrar til å redusere behovet for vedtaksbaserte tjenester. Fremover vil vi videreutvikle tilbudet med tiltak som er mer målrettet mot de behovene vi ser i befolkningen. Målet er å styrke det forebyggende arbeidet ytterligere og bidra til bedre helse og livskvalitet for innbyggerne i Råde.

Hjemmetjenesten må utvikles med økt fokus på mestring. Et nytt kartleggingsverktøy og arena for tverrfaglig samhandling er under utvikling. Samarbeid mellom hjemmetjenesten, fysio-/ergoterapitjenesten og tildelingskontoret er avgjørende for tidlig innsats og riktig tjenestenivå. Digital hjemmeoppfølging er vi godt i gang med i Råde, nå ser vi på mulighet for digital hjemmesykepleie og ønsker at dette skal gi oss et digitalt løft samtidig som vi kan være tidlig inne å bistå hjemmeboende med trygghet og oppfølging i hverdagen. Dette vil være endel av det forebyggende arbeidet som blir helt essensielt de neste årene.

Det jobbes kontinuerlig med dreiningen av tjenester mot lavterskel og forebyggende innsats innenfor alle tjenesteområder. Dette innebærer blant annet at hverdagsmestring, friskliv og samarbeid med frivillige er viktige satsningsområder. Målet er fremover å få flere over på lavterskeltilbud og videreutvikle og etablere flere tjenester i egen kommune.

Attraktive Råde

Folkehelse

Folkehelsearbeidet i Råde kommune bygger på et helsefremmende og forebyggende perspektiv gjennom hele livsløpet. Vi har et bevisst forhold til hvordan folkehelse påvirkes av kommunens prioriteringer og utviklingsarbeid. Gjennom "*Vi i Råde*" jobber vi aktivt med å involvere innbyggere og styrke deres mulighet til å påvirke egen helse og livskvalitet. Dette gjelder også kommunens medarbeidere, som spiller en viktig rolle i å fremme helse i møte med innbyggerne. Målet er å utjevne sosiale helseforskjeller og skape et inkluderende og bærekraftig lokalsamfunn. Folkehelseperspektivet skal være en integrert del av kommunens planarbeid, tjenesteutvikling og samarbeid med næringsliv og frivillighet. Når vi snakker sammen, skaper vi sammen – og sammen bygger vi et samfunn som fremmer god helse for alle.

En av hovedutfordringene de neste årene vil være å forebygge psykisk uhelse, muskel- og skjelettplager og overvekt i befolkningen. Dette er brede temaer og tiltakene kan være mange. Kommunen har flere prosjekter på tvers av organisasjonen som bidrar til å forebygge dette.

Smartbygda mobilitet jobber for å gjøre det mer attraktivt å sykle og gå fremfor å velge bilen. Dette kan endre reisevaner hos mange og bidra til en mer aktiv hverdag. Kommunens mange friområder er under utvikling, og er viktige som møteplasser for aktivitet og nærturer som bidrar positivt til både den psykiske og fysiske helsen.

Kommunen har startet prosjektet «Robuste barn og ungdom» med midler fra fylkeskommunens folkehelseprogram. Dette arbeidet ble påbegynt i 2025, vil fortsette i 2026 og foregår på alle skolene i kommunen i samarbeid med Virksomhet Familie. Robuste barn og ungdom skal bidra til at elevene lærer å skape god psykisk helse for seg selv og andre. Elevene blir bedre kjent med hverandre og bygger samtidig et godt klassemiljø. Undervisningsprogrammet hjelper skolen til å arbeide systematisk, slik at den enkelte eleven kan oppleve trygghet og sosial tilhørighet.

Sentrumsutvikling

Sentrumsutviklingen i Karlshus er en nøkkelfaktor for å skape et attraktivt og levende Råde. Kommunen har en viktig tilretteleggerrolle i gjennomføringen av planen, og arbeider aktivt for å sikre helhetlig utvikling som styrker både lokalsamfunn og næringsliv. Gjennom prosjektet *Smartbygda Råde* er det etablert et bredt samarbeid mellom kommune, næringsliv, academia og innbyggere. Sammen setter vi fokus på hvordan utviklingen av sentrum best kan bidra til et levende og inkluderende miljø, med møteplasser, aktivitet og yrende liv. Utviklingen av 1000-årsplassen i 2026 vil legge god til rette for dette. For mer info se planarbeid se side 19.

Gang - og sykkelforbindelser

Kommunen jobber aktivt med å få på plass gang- og sykkelveier som binder lokalsentrene og Karlshus tettere sammen, både fra Tomb til Hafell og langs Slangsvoldveien. Det vil vi fortsette med i 2026. Sammenhengende gang- og sykkelforbindelser vil gjøre kommunen mer attraktiv for de som ønsker å gå og sykle, og øker tilgjengeligheten til og opplevelsen av, kommunens vakre kulturlandskap. For å kunne bygge er det nødvendig å få ervervet grunn, inngå avtaler med veieier og sikre finansiering. For Tomb – Hafell er det inngått avtale om grunnerverv med de fleste grunneierne. Det tas sikte på utbygging i 2027. Langs Slangsvoldveien begynte arbeidet med grunnervervet denne høsten. Får kommunen på plass avtaler vil Eplehagen Eiendomsutvikling AS kunne bygge ut i 2026.

Næringsutvikling

Kommunen ønsker å være en næringsvennlig kommune som tilrettelegger for verdiskaping, arbeidsplasser og lokal utvikling. Et aktivt og godt samarbeid med næringslivet gjennom dialog og gode arenaer for samhandling, skaper forutsigbarhet. Råde kommune støtter næringslivet ved å legge til rette for at eksisterende bedrifter kan vokse, og samtidig gjøre det enkelt å starte nye virksomheter gjennom gode planer og strategier. Gjennom [MNU \(Mosseregionens næringsutvikling\)](#) tilbys veiledning til gründere og etablerte bedrifter om muligheter gjennom det offentlige virkemiddelapparatet. Kommunens digitale innsynsløsninger gjør det enkelt for næringsdrivende å finne informasjon i kommunens arkiver.

Det er etablert fast samarbeid med Råde Næringsforening. Her jobbes det med samarbeidstemaer som er viktige for både kommune og næringsliv. Flere av prosjektene i [Smart Bygda](#) utvikles i nært samarbeid med næringsaktører. Dette gjelder blant annet satsinger innen mobilitet, smart energi og blågrønn næring. Sammen bygger vi løsninger som styrker både lokalsamfunnet og næringslivet

I Mosseregionen interkommunale Politiske Råd (MIPR) er det laget en felles strategisk næringsplan med mål om at "Mosseregionen skal være en foretrukken og attraktiv region for mennesker og

bærekraftige bedrifter ved Oslofjorden". For å følge opp næringsplanen har sekretariatet jobbet med å utarbeide en ny operativ handlingsplan for næringsutvikling som skal peke ut hovedutfordringer og tiltak regionen skal jobbe med fremover, det vil legges til rette for arbeidsverksteder med planutvalget på nyåret, for å legge føringer og gi innspill til dokumentet.

Barnehage

Gjennom "Attraktive Råde" ønsker vi å være attraktive for både eksisterende innbyggere og nye tilflyttere. Gode og tilgjengelige tjenester innen oppvekstsektoren, spesielt barnehage og skole, er avgjørende for småbarnsfamilier når de vurderer hvor de skal bosette seg.

Ved å legge til rette for bygging av en ny kommunal barnehage i nærheten av Karlshus sentrum, eksempelvis på Klokkergården eller annen egnet tomt, gir det oss mulighet til å tenke utvikling av et moderne bygg som kan romme både ordinær barnehagedrift, styrket barnehage tilbud, samt vurdere mulighetene for å styrke barnehage tilbudet ved å etablere en åpen barnehage som en del av helheten.

Kommunedirektøren vurderer at en ny barnehage vil være et strategisk grep for å øke Rådes attraktivitet, særlig for småbarnsfamilier som vurderer å flytte til kommunen. Et slikt tiltak vil bidra til å styrke kommunens omdømme som et godt sted å bo, med trygge og fremtidsrettede oppvekstvilkår.

Sikkerhet og beredskap

I innledningen til «Totalberedskapsmeldingen» slås det fast at «Norge befinner seg i en farligere og mer uforutsigbar verden». Videre står det i meldingen at «Sammensatt virkemiddelbruk gjør skillet mellom fred og krise mindre tydelig. Desinformasjon, påvirkningsoperasjoner, innsidere i private eller offentlige virksomheter, samt hyppigere digitale angrep, er blitt en alminnelig del av trusselbildet. Befolkningens evne til å skille mellom sant og usant utfordres. Sammensatte trusler kan ha til formål å skape splid mellom grupper og destabilisere samfunnet.» I tillegg ser vi stadig oftere sabotasjeaksjoner mot anlegg og infrastruktur og truende situasjoner der profittmotiverte kriminelle gjennomfører aksjoner.

Kommunenes oppgaver i totalforsvaret er avgjørende viktig for landets evne til å opprettholde grunnleggende funksjoner og sikkerhet for innbyggerne både i daglig drift, i kriser og i krig. Krav og forventninger til kommunens evne til å ivareta befolkningen og opprettholde drift av alle kritiske tjenester i korte og langvarige krisesituasjoner har blitt forsterket og tydeliggjort det siste året. Kommunen må blant annet ha nødvendige risiko og sårbarhetsanalyser, en oppdatert beredskapsplan; både overordnet og for de forskjellige fagområdene, og plan for å drifte kommunen med inntil 50% reduksjon i bemanningen. I tillegg er det viktig at kommunen øver kontinuerlig på de forskjellige krisescenarioene og er godt rustet til å håndtere mulige kriser, enten det er ulykker, klimautløste situasjoner, viljestyrte handlinger eller sikkerhetspolitiske situasjoner. Regjeringen har valgt at 2026 skal være totalberedskapsåret. Det vil i løpet av året blir gjennomført mange aktiviteter og øvelser for å styrke kommunene og nasjonens beredskapsevne.

En viktig forutsetning for at kommunen skal kunne løse krisesituasjoner på en god måte, er at alle innbyggere, organisasjoner og næringer i kommunen har egenberedskap og har gjort nødvendig planlegging for å kunne greie seg på egenhånd i inntil 7 dager. Hver enkelt må ta egenberedskap alvorlig og bidra til å styrke Norges beredskap ved å ha god egenberedskap for 7 dager, i tråd med de nasjonale rådene «Slik bidrar du til Norges beredskap».

Råde kommune vil i 2026 arbeide med revisjon av helhetlig ROS og beredskapsplan, trene hele kriseorganisasjonen og delta i statsforvalterens øvelser, etablere beredskapsråd, kompetanseløft i kriseverktøyet RAYVN og Nødnett. I tillegg vil det bli arbeidet med å revidere virksomhetenes beredskapsplaner og trene de ansatte i å håndtere krisesituasjoner. Det må også startes et arbeid med å utrede innbyggernes behov for tilfluktsrom og sikre oppholdssteder.

Sysselsetting

Antall arbeidsledige i Råde har gått litt ned det siste året. Andelen av arbeidsstyrken som er helt arbeidsledig i Råde pr. september 2025 var på 2,4%. For Østfold var arbeidsledigheten 2,8%. Det benyttes ulike tiltak og midlertidig lønnstilskudd for å bistå innbygger med å komme i arbeid, og vi ser god effekt av oppfølgingen vi gir. Nav Råde har det siste året hatt en økning i antall innbyggere som mottar arbeidsavklaringspenger, og psykiske uhelse samt muskel og skjelettlidelser er fremdeles de største utfordringene.

Det er et økende antall ungdom som tar kontakt med Nav, og flere av disse søker sosialhjelp fordi de står helt eller delvis uten inntekt. Ved å koble på ungdomskontaktene hos Nav med tidlig kartlegging av behov og iverksette tiltak, kommer de unge raskere over i lønnet arbeid eller annen aktivitet. Det er en målsetning å sikre de unge kurs og utdanning, dersom det vurderes å være nødvendig for å komme i jobb. Disse følges opp i tråd med ungdomsgarantien til Nav og *prosjekt Råhjelp* vil videreføres for å styrke arbeidet med forebygging og veiledning til unge i aldersgruppen 13-30 år. Les mer om *prosjekt Råhjelp* under tjenestoområde oppvekst side 43.

NAV Råde tilbyr økonomisk rådgivning og gjeldsrådgivning til innbyggerne i kommunen, og etterspørselen etter denne tjenesten har økt.

Planarbeid

Råde kommune vedtok ny [kommunal planstrategi](#) for Råde 2024-2027 desember 2024. Den belyser planbehovet for planperioden, og den setter dermed føringer for hvilke planer som skal utarbeides i perioden.

Kommuneplanen

Arbeid med mindre revisjon av kommunens samfunnsplan med [arealdel](#) vil starte opp i 2026. Nye vedtatte planer og strategier skal innarbeides.

Kulturminneplanen

Kulturminneplanen ble vedtatt høsten 2025 med handlingsplan. Planen har verdsatt de ulike kulturminnene i kommunen, og forklarer hva som gjør dem ansett bevaringsverdige for kommunen. Handlingsplanen fremlegger tiltak kommunen vil arbeide med løpende.

Jordvernsstrategi - Matjordløftet

I 2025 ble jordvernstrategien - Matjordløftet vedtatt. Her legges det nye mål og føringer for jordbruk og den dyrka marken i kommunen. Matjordløftet gir retningslinjer til arealplanleggingen og vil bli brukt i rulleringen av kommuneplanen og saksbehandling.

Naturmangfoldplanen

[Planen](#) inneholder informasjon om trusselfaktorer for artsmangfoldet, naturverdier i Råde, inngrepsfri natur og status for kartlegging. Det er utarbeidet en kartløsning der man blant annet ser områder med høy, middels og lav verdi med tanke på naturmangfoldet. Planen inneholder til slutt en handlingsplan som har konkrete tiltak med frister, som kommunen skal jobbe med i årene fremover. I 2026 vil kommunen jobbe med å fjerne rynkerose fra kystområder ved Oven og fjerne fremmedarter med svært høy og høy risiko.

Klima- og miljøsatsing

Råde kommune tar klimautfordringene på alvor og har integrert bærekraft i hele sin virksomhet. Gjennom strategiske investeringer, miljøvennlige løsninger og konstant fokus på klima jobber kommunen målrettet for å bli en miljøvennlig offentlig administrasjon. FNs bærekraftsmål ligger til grunn for samfunnsutviklingen, og klima og miljø er tydelig forankret i kommuneplanens

satsingsområder – særlig "Grønne Råde", som omfatter klimatilpasning, naturmangfold og energitiltak. Kommunen har også vedtatt en [klima- og energiplan](#), og utarbeider årlige klimabudsjett for å følge opp tiltak og utslippsreduksjoner.

Konkret har Råde kommune gjennomført en rekke tiltak, som overgang til elbiler i hjemmetjenesten, etablering av ladestasjoner, forbedring av sykkelinfrastruktur og utlånsordninger gjennom BUA (utlånsboden).

I 2026 vil kommunen ha fokus på flere områder, spesielt for Smartbygda energi og mobilitet. Her skal det utføres prosjekter innenfor energieffektivisering og utredning av mobilitetsløsninger, dette er med midler miljødirektoratet og Interregmidler fra EU. I tillegg har kommunen i 2025 vedtatt en jordvernstrategi som skal integreres i kommunens arbeid fremover. Utviklingen av kommunens friområder som Karlshusskogen og Moltemyra vil også fortsette i 2026.

Miljø og klima er prioritert i Råde kommunes anskaffelsesprosesser. Kommunen tilpasser anskaffelsene for å minimere skadelig miljøpåvirkning, slik at de bidrar til en mer bærekraftig utvikling. Dette er forankret i kommunens "Anskaffelsesstrategi 2024-28" og støttes av en tilhørende grønn veileder, som gir retningslinjer for miljøvennlige og klimavennlige innkjøp.

For mer informasjon om tiltakene, se kommunens klimabudsjett.

Gjennomføring av områdereguleringsplan Karlshus

Kommunen har vedtatt å ha en aktiv tilretteleggingsrolle for gjennomføring av sentrumsplanen. Kommunen vil fortsette arbeidet med grunnnerv for Nethusveien vest slik at grunnlaget for en refusjonssak klargjøres og slik at de berørte kan varsles om de økonomiske konsekvenser det vil ha for dem når feltene blir bygd ut. Dette tar tid. Utbyggerne opplever krav til gjennomføring av planen som krevende. Etter at uttalelser / innspill er mottatt vil det bli fremmet et forslag til refusjonsvedtak. Når et slik vedtak er fattet kan kommunen komme i gang med å bygge ut veien.

Å legge til rette for utbygging av Park 4 trinn 1 og 2 vil også stå sentralt i arbeidet med sentrumsplan fremover. Det er begjært skjønn i ekspropriasjonssaken for erverv av areal til Park 4. Skjønnsretten er fastsatt til april i 2026. Dette er viktig for at utbyggere av spesifikke felt skal kunne få igangsettingstillatelse og brukstillatelse for sine prosjekter. Kommunen vil forsøke å skaffe tiltrede til eiendommen som er berørt av Park 4, enten ved frivillig avtale eller ved oppfølging av ekspropriasjonsvedtaket.

Utbyggere av Nethusveien øst hadde avtale med kommunen som innebærer at kommunen skal bistå med grunnnervsarbeidet. Kommunen vurderer pris/erstatning for de berørte tomtene. Utbygger har imidlertid trukket seg fra avtalen. Det vil videre sees på andre mulige løsninger for både å ivareta hovedgrepet i planen og utbyggers ønsker slik at utbyggingen kan starte.

I den grad utbyggere ønsker å inngå utbyggingsavtaler for å sikre gjennomføring av rekkefølgebestemmelsene uten selv å måtte gjennomføre tiltakene i sin helhet, vil kommunen inngå utbyggingsavtaler i tråd med forhandlingsmodellen. Forhandlingsmodellen skal bidra til å sikre likebehandling for å få etablert nødvendig infrastruktur slik planen angir.

Medarbeiderskap

Kompetanse

Medarbeiderne er Råde kommunes viktigste ressurs for å nå målene i kommuneplanen og møte fremtidens behov. Derfor satser vi målrettet på kompetanseutvikling, både for ledere og ansatte, slik at vi bygger en organisasjon preget av tillit, ansvar og utviklingskraft.

Gjennom lederutviklingsprogrammet har alle våre ledere fått et felles fundament av kunnskap og kultur, som gjør oss bedre rustet til å forstå og lede endringsprosesser. Dette gir oss et felles språk og en felles retning i utviklingsarbeidet.

Utvikling handler ikke bare om struktur, det handler om mennesker. Vi skal videreutvikle en kultur der medarbeidere trives, får rom til å vokse og har mot til å utforske nye løsninger. Vi tror på at de beste løsningene ikke finnes på forhånd, de skapes i fellesskap, sammen med kolleger, innbyggere og samarbeidspartnere.

Nærværarbeid

Nærværarbeidet er et av områdene fremover som vi gir økt kraft da sykefravær er en av de største utfordringene knyttet til både kvalitet på tjenesten vi leverer, økonomi og arbeidsmiljø. Kultur og holdninger til nærvær er et viktig tema i dette arbeidet.

I 2026 vil nærværarbeidet fokusere særlig på følgende:

- Oppfølging av de etablerte systemene for nærværarbeidet og styrket samarbeid med NAV.
- Sikre og forbedre er et godt, systematisk og helhetlig HMS-arbeid der vi ser sammenhengene i nærvær og fravær. Dette vil i praksis innebære at risikovurderinger, avvik, 10-faktorundersøkelse, vernerunder, nærværarbeid og annet som naturlig faller innunder dette, ses i sammenheng.
- Veiledning og bistand til virksomhetene i nærværarbeidet.
- Videreføre arbeidet med Råde kommune som en helsefremmende arbeidsplass, som jobber forebyggende og aktivt med et arbeidsmiljø de ansatte ønsker å være en del av. Vi skal arbeide videre med gode, helsefremmende tiltak ansatte kan benytte seg av, og som kan forbedre livskvalitet, trivsel og evne til å mestre utfordringer/ belastninger i hverdagen. Dette vil bidra til å gjøre Råde kommune til en attraktiv arbeidsplass.
- Klare forventninger til ledere og ansatte om å bidra til å redusere uønsket fravær, og retningslinjer for hvordan dette skal gjøres.
- Områder som vil ha høyest prioritet er psykisk helse, muskel/ skjelettlidelser og kvinnehelse, da disse bidrar til mesteparten av sykefraværet både på lokalt og nasjonalt nivå. Det er på disse områdene vi vurderer helsefremmende tiltak som blant annet:
 - Fysisk aktivitet som trening, avtaler med treningsentre, bedriftsidretten etc.
 - Ergonomi
 - Kompetansepåfyll på aktuelle tema som emosjonelt arbeid, stresshåndtering, psykisk helse, søvnmestring, vold og trusler, kvinnehelse mm.
 - Kurs i mindfulness, livsstyrketrening og hverdagsglede
 - Benytte "en bra dag på jobb" og/ eller ABC for bedre psykisk helse

Heltidskultur

Råde kommune jobber kontinuerlig med å fremme heltidskultur, spesielt innen helsesektoren. I løpet av 2025 har vi arbeidet målrettet med å forankre og involvere ansatte i å prøve ut fleksibel turnus, dette ble innført 1.mars 2025. I flere avdelinger, vi vil fortsatt ha stort fokus på å øke tilstedeværelse på helg, da det er der vi har de største utfordringene. For å oppnå målet om flere heltidsstillinger og større stillinger blant ansatte innen helse- og omsorgsysektoren, vil Råde kommune fortsette å jobbe på følgende områder:

- Organisering og oppgavedeling (Helsehuset er med på TØRN bl.a.)
- Samarbeid og dialog (involvere ansatte og samarbeide med tillitsvalgte)

- Vurdere økonomiske incentiver

Ikke minst vil vi fortsette å fokusere på kvalitet i tjenesten, økt nærvær og tilstedeværelse blant ansatte gjennom gode arbeidsforhold. Vi må også tenke organisering på andre måter enn før, lære av de beste og være kreative i hvordan vi skal organisere oss for å gi best mulige tjenester de neste årene.

Internkontroll

Internkontroll er en del av kommunens virksomhetsstyringssystem og har en viktig rolle med å sikre at lover og forskrifter etterleves i tråd med krav i kommuneloven § 25, som sier at internkontroll skal være systematisk og tilpasses virksomheten. Det arbeides systematisk med utvikling av internkontroll i kommunen i tråd med kommuneloven, og det er etablert et gjennomgående system for internkontroll for alle virksomheter og alle ansatte i Råde kommune.

I 2026 vil vi i internkontrollarbeidet ha fokus på å operasjonalisere det etablerte internkontrollsystemet gjennomgående i hele organisasjonen. Det vil bli jobbet spesielt på ROS-analyser, avvikshåndtering og kvalitetssikring av styringsdokumentene.

Kontinuerlig forbedring og effektivisering i tjenestene

For å sikre en bærekraftig økonomi og fortsatt kunne levere gode tjenester til innbyggerne, må Råde kommune gjennomføre målrettede effektiviseringer. Dette avsnittet beskriver hvilke tiltak som skal sikre at vi tilpasser driften til dagens økonomiske rammer – samtidig som vi ivaretar kvalitet, innovasjon og medvirkning.

I kommunedirektørens forslag til økonomiplan 2025-28 var det nødvendig å legge inn et effektiviseringskrav på kr 5 000 000,- for 2025 og ytterligere kr 5 000 000,- for 2026, som ga en helårsvirkning på totalt kr 10 mill. fra 2026. Dette for å få en økonomiplan i balanse.

Kommunedirektøren har jobbet sammen med virksomhetslederne og overordnet ledelse og gjort tverrfaglige vurdering av følgende tiltak som vil være mulige effektiviseringstiltak for planperioden. Tiltak som ble vurdert var salg av tjenester, gjennomgang av økonomisk støtte til lag, foreninger, enkeltpersoner og ideelle organisasjoner, gjennomgang av vertskommunesamarbeid, redusere sykefravær, avvikle kjøp av tjenester og drive i egen regi, samt å selge plasser på Helsehuset, vurdere endring av leirskoletilbud, samt en gjennomgang av lønnspolitiske retningslinjer.

I tabellen nedenfor er det satt inn de tiltakene som har blitt iverksatt i 2025 og videre i 2026, med beskrivelse av tiltakene og besparelsene.

Tiltak	Beskrivelse	Beløp				
		2025	2026	2027	2028	2029
Rentekompensasjons-ordninger	Råde kommune har tidligere søkt om rentekompensasjon for omsorgsboliger, sykehjem og kirkebygg. Dette har tidligere ikke vært budsjettet	633 000	605 000	576 000	547 000	519 000
Redusere 17.mai budsjett	Reduksjon av budsjetttrammen - fra 200.000 til 160.000	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
Nedleggelse av Saltnes barnehage	Netto besparelser knyttet til nedleggelse av Saltnes barnehage	1 776 000	3 741 000	3 741 000	3 741 000	3 741 000
Salg av plasser på Brun avdeling – Helsehuset Råde	Det er lagt inn salg av 3 plasser fra 2025 og ytterligere 2 plasser fra 2027. Netto fortjeneste er salgsinntekt fratrukket økte kostnader til bemanning etc. Det vil alltid være en usikkerhet knyttet til etterspørselen etter slike plasser.	800 000	1 100 000	2 300 000	2 300 000	2 300 000
Reforhandlet avtaler med private og andre kommuner	Redusert kostnad Kriesentret og redusert tjenestekjøp private avtaler	150 000	650 000	650 000	650 000	650 000
Ressurskrevende tjenester	Ny beregningsmetode for ressurskrevende tjenester har gitt oss økte refusjoner	950 000	950 000	950 000	950 000	950 000
Avvikling av funksjonstillegg	Det er gjennom flere år jobbet for å redusere funksjonstillegg. Arbeidet den enkelte gjennomfører vil til enhver tid ses ift oppgaveløsning som kreves		125 000	250 000	275 000	300 000
Endring av leirskoletilbud	Status: Vi tilbyr i dag opphold ut over tre lovpålagte overnattinger. Planlegger for å følge opplæringslovens krav om 3 overnattinger, fremfor 4 overnattinger som vi har i dag. Kvalitet i innholdet skal ikke forringes.			200 000	200 000	200 000
Forskyvning av utviklings og satsningsmidler	Omdisponering av fornyingsmidler for 2026 for å klare innsparingskravet i 2026		1 200 000			
Gjennomgang av tilskuddsmidler	• Sponsormidler til kun en (kr 40.000) (reduksjon kr 80.000) • Prosjektmidler 2x25.000 kun til barn (reduksjon voksne kr 25.000) • Avslår årlige søknader til Oppvekst og Kultur utvalget fra utenbys søkere (reduksjon 2 x 10.000) • Homstart: Gjennomføre oppfølging i egen regi gjennom avdeling kultur/fritid/frivillighet. (reduksjon netto kr 200.000) • Fontenehuset: Skape egne møteplasser gjennom frivilligsentralen, friskliv og andre tjenester (reduksjon kr 150.000) *) Se nærmere beskrivelse under		475 000	475 000	475 000	475 000
Abonnementer etc.	Det har vært gjort en gjennomgang av hva vi abonnerer på og det har blitt sagt opp flere avtaler, deriblant Visit Mosseregionen som vi nå har en egen versjon av på vår egen hjemmeside, tilskuddsportalen som ikke ble brukt og diverse abonnementer på aviser etc.		175 000	175 000	175 000	175 000
Sykefravær oppfølging	Sykefravær er anslått til å koste Råde kommune mellom 25 og 30 millioner kroner årlig som følge av tapt produksjon og vikarkostnader. Det arbeides systematisk for å øke nærværet i organisasjonen. Dette vil gi effekter både i forhold til arbeidsmiljø, leveranser og økonomi. Økonomisk besparelse er forsiktig anslått da organisasjonen har lite erfaring med økonomiske effekter av økt nærvær.	700 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Sum		5 049 000	10 061 000	10 357 000	10 353 000	10 350 000

**) Homestart og Fontenehuset*

Råde kommune står i en situasjon der vi må prioritere ressursene våre på en måte som gir størst mulig effekt for flest mulig innbyggere. Kommunedirektøren har vurdert at kommunen nå har kapasitet og kompetanse til å organisere og utvikle inkluderende tiltak i egen regi, gjennom etableringen av en ny forebyggende enhet under avdeling kultur og fritid. Sammen med frivilligheten, næringslivet, frisklivssentralen, dagsenter og lavterskeltilbud innen psykisk helse og rus ønsker vi å jobbe mer helhetlig og koordinert med forebyggende innsats og nå bredere ut i befolkningen.

Homestart og Fontenehuset har vært verdifulle samarbeidspartnere, men bruken av tilbudene er begrenset: Homestart har bistått fire familier i Råde i 2024, og Fontenehuset har rundt 15 aktive medlemmer fra Råde i det regionale tilbudet. Samlet kostnad for disse to tiltakene er kr 550.000 kroner per år. Ved å omprioritere disse midlene, og samtidig styrke avdeling kultur og fritid med 200.000 kroner, kan kommunen selv utvikle og drifte lavterskeltilbud og møteplasser som når flere. Målet er å skape inkluderende fellesskap der innbyggere opplever tilhørighet, mestring og utvikling. Vi vil organisere tiltak som gir struktur og støtte til mennesker i sårbare livssituasjoner, og samtidig sikre at ressursene brukes effektivt og treffsikkert. Dette er en strategisk omstilling som bygger videre på det gode arbeidet som allerede gjøres, og som legger til rette for lokal forankring og bredere deltakelse.

Kommunesamarbeid

Regjeringen følger opp flere av anbefalingene fra Generalistkommuneutvalget, og ser interkommunalt samarbeid som helt nødvendig for at mange kommuner skal kunne løse oppgavene de har ansvar for.

Råde kommune deltar i flere interkommunale samarbeid knyttet til ulike kommunale oppgaver.

Samarbeidsformene varierer, men felles for alle er å sikre robuste tjenester til innbyggerne.

For å sikre at samarbeidene fortsatt er hensiktsmessige og i tråd med kommunens strategiske prioriteringer, er det behov for en helhetlig gjennomgang, deler av dette arbeidet startet opp i 2025, og vil videreføres i 2026.

Gjennom en slik vurdering kan vi sikre at kommunen har kontroll over føringer og økonomi, og at samarbeidet bidrar til å styrke tjenestetilbudet på en bærekraftig måte.

4. Økonomisk bærekraft og risiko

Råde kommune skal ha en økonomi som er bærekraftig over tid. Det innebærer at kommunen har tilstrekkelig økonomisk handlingsrom til å opprettholde og utvikle tjenestetilbudet, møte uforutsette hendelser og gjennomføre nødvendige investeringer – uten å pådra seg økonomisk ubalanse.

Kommunens bærekraft vurderes gjennom følgende faktorer:

- Netto driftsresultat
- Disposisjonsfond
- Gjeldsgrad

Det er flere risikofaktorer som kan påvirke økonomien. Eksterne faktorer som vi har liten eller ingen påvirkning på er endringer i statsbudsjettet, renteutvikling og inflasjon, demografiske endringer, særlig økning i antall eldre og nye lovpålagte oppgaver og krav til tjenestekvalitet.

Interne risikofaktorer som kan påvirke økonomien er økt behov for tjenester, kostnadsvekst i investeringer og drift og begrenset kapasitet til omstilling og effektivisering.

Økonomiplanen er utarbeidet med sikte på langsiktig økonomisk balanse. Den bygger opp under kommunens strategiske mål, og legger til rette for utvikling av et aldersvennlig og bærekraftig samfunn. Prosjektet *Fremtidens helsetjenester i Smartbygda Råde* er et eksempel på hvordan kommunen tenker nytt og kostnadseffektivt for å møte fremtidens behov, samt bidra til et mer aldersvennlig samfunn hvor våre innbyggere opplever trygghet ved å bo i eget hjem. Det er også viktig å koble økonomiplanen til kommuneplanens samfunnsdel, for å sikre at ressursbruken støtter opp under langsiktige mål.

Økonomiplanen som kommunedirektøren legger frem, har positivt netto driftsresultat fra 2027. Disposisjonsfondet blir styrket i løpet av perioden. Økonomiplanen legger ikke opp til et stort investeringsnivå i perioden da økonomien ikke vil tåle store negative svingninger i utgiftsnivået, slik som store renteøkninger og nye brukere.

For å ha en bærekraftig økonomi bør netto driftsresultat være minst 1,75% (netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter), for å kunne møte fremtidens økonomiske utfordringer som f.eks. økt tjenesteproduksjon og økte rentekostnader.

Statsforvalteren anbefaler at vi bør ha et høyere netto driftsresultat enn Teknisk beregningsutvalg legger til grunn for en bærekraftig økonomi, og at netto driftsresultat med fordel bør være minst 3%. Kommunestyret har vedtatt at netto driftsresultat kan være 1% hvis disposisjonsfondet er minst 8% av netto driftsinntekter.

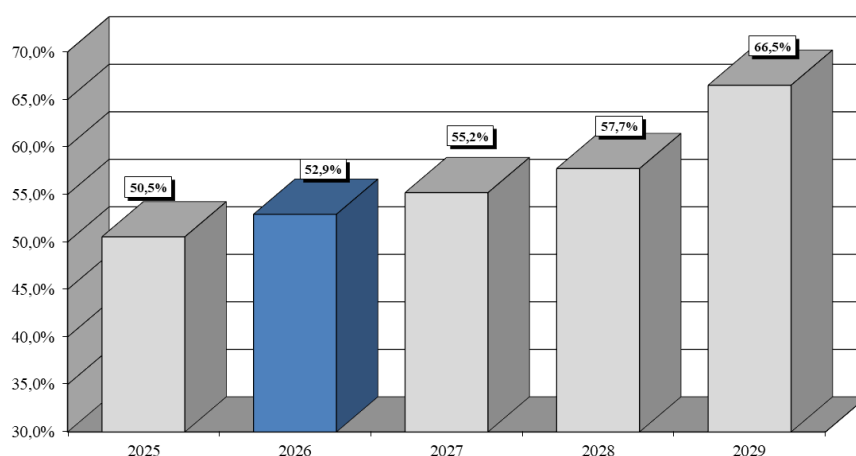
Lånegjelden er akseptabel

Kommunedirektørens forslag til økonomiplan innebærer en økning av investeringsgjeld fra 01.01.26 til 31.12.29 med 400 mill. kroner. Netto investeringsgjeld øker med kr 252,9 mill. Eventuelle eksterne finansieringsbidrag til investeringer i perioden vil bidra til redusert investeringsgjeld og gjeldsgrad i 2029. Kommunedirektøren legger så langt til grunn ekstern finansiering med 15,3 mill. kroner til investeringer i perioden. Dette gir en gjeldsgrad (netto investeringsgjeld) på 50,5% 01.01.26, og 66,5% 31.12.29. (Se investeringsplan og illustrasjon av utviklingen i gjeldsgraden nedenfor i saken).

Kommunedirektøren anser at foreslått investeringsplan gir en akseptabel gjeldsgrad ved utgangen av perioden.

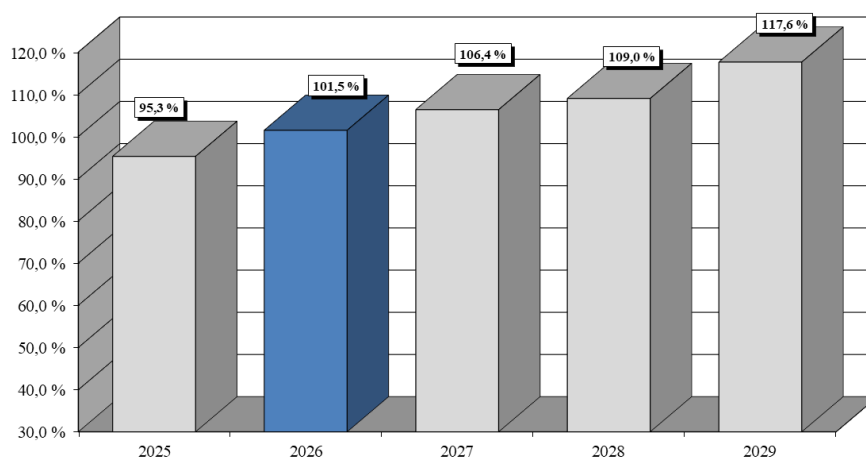
Utvikling i gjeldsgrad 2025 til 2029 (netto investeringsgjeld):

Investeringsgjeld i % av brutto driftsinntekter

(Netto investeringsgjeld = Langsiktig gjeld fratrasket startlån og investeringsgjeld til VA)

Det er i perioden 2026-29 lagt inn kr 105,8 mill. til investeringer i vann og avløp. I henhold til regler for selvkost og gebyrer på vann og avløp, begynner ikke kalkulatoriske renter og avskrivninger å løpe før prosjektet er ferdigstilt. Det betyr at fra lånet tas opp og frem til prosjektet er ferdig vil renter og avdrag belastes det ordinære driftsresultatet.

Utvikling i gjeldsgrad 2025-2029 (Investeringsgjeld inklusiv VA og Startlån):

Utvikling lånegjeld:

	2025	2026	2027	2028	2029
Langsiktig gjeld	776,9	906,0	994,2	1053,7	1176,2
Herav Husbanken - lån til videre utlån	167,0	182,2	196,7	210,6	223,8
Beregnet Investeringsgjeld til VA (selvkost)	197,9	251,4	281,7	285,2	287,5
Netto Investeringsgjeld	412,0	472,4	515,8	557,9	664,9

Disposisjonsfond

Økonomiplanen øker disposisjonsfondet med 0,2 mill. kroner i planperioden. Disposisjonsfondet planlegges å være 118,2 mill. kroner ved utgangen av 2029 og utgjør 11,8% av sum driftsinntekter. Hovedgrunnen til at disposisjonsfondet ikke bygges opp i perioden, skyldes at det er vedtatt å bruke 20 millioner til *Områderegulering Karlshus - Offentlig infrastruktur*.

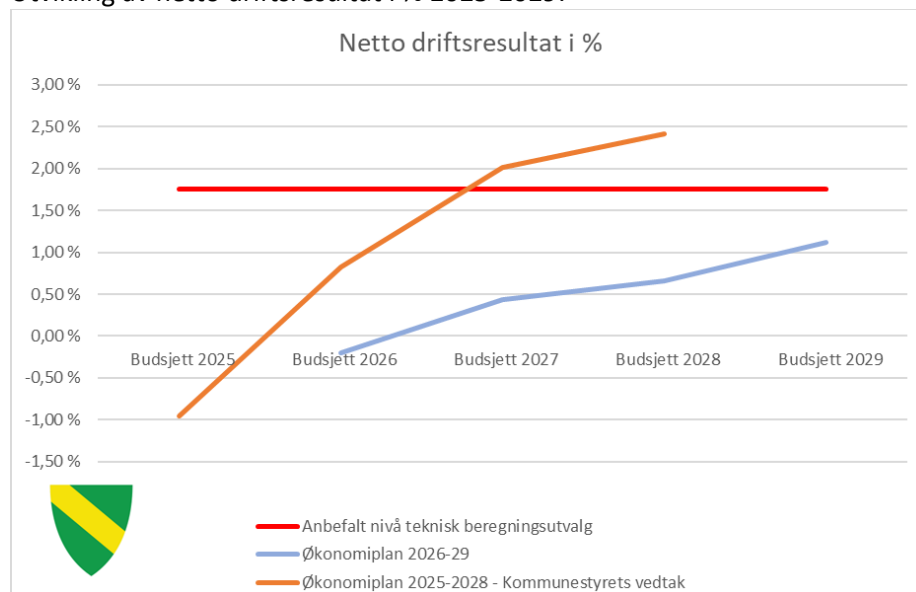

Netto driftsresultat

Kommunedirektørens forslag til økonomiplan viser en resultatutvikling i perioden 2026-29, hvor netto driftsresultat går fra -1,8 mill. kroner i 2026 (-0,2%) til +11,1 mill. kroner i 2029 og forbedrer seg med 12,9 millioner i planperioden. Netto driftsresultat er 1,11% ved utgangen av planperioden. Dette gir en økonomiplan i balanse. Den er svak i første del av perioden, men styrkes i perioden og anses som tilfredsstillende.

Selv om netto driftsresultat i økonomiplanen viser en økning mot slutten av perioden, er det fortsatt avgjørende å prioritere digitalisering og effektivisering av eksisterende tjenester. Dette vil gjøre det mulig å omdisponere kommunens ressurser for å møte fremtidens tjenestebehov.

Utvikling av netto driftsresultat i % 2025-2029:

Råde kommune skal ha følgende kjennetegn ved utgangen av 2029

➤ Eiendomsskatt er på et moderat nivå

Råde kommune vil i planperioden få en økning av boligmasse i Karlshus sentrum og Strømnesåsen. Forventet økning i boligmassen er beregnet inn mot slutten av planperioden.

For 2026 foreslår kommunedirektøren å holde promillesats på et moderat nivå for kategoriene boliger og fritidseiendommer og for næring uendret på 2,00 promille. Dette er innarbeidet i økonomiplan 2026-29.

➤ Råde kommune har en bærekraftig utvikling

Råde kommune har fokus på bærekraftig drift og tjenesteleveranse, og jobber kontinuerlig med omstilling og forbedring i tråd med FNs bærekraftsmål og innbyggernes skiftende behov. Bærekraftig utvikling innebærer å dekke dagens behov uten å svekke fremtidige generasjoners muligheter til å dekke sine.

➤ Virksomhetene er veldrevne

Råde kommune skal drive sine virksomheter på en effektiv måte, levere gode tjenester til innbyggerne og ha en ansvarlig økonomistyring. Vi må kontinuerlig kunne omfordele ressursene våre for å møte fremtidige behov for tjenester.

Signaler fra Statsforvalter

Statsforvalteren har gitt flere signaler til kommunene i forbindelse med regjeringens forslag til statsbudsjett for 2026. Kommunedirektøren har lagt disse til grunn i sitt arbeid med økonomiplanen. Nedenfor oppsummeres Statsforvalters anbefalinger:

- Netto driftsresultat i budsjett og økonomiplan kan med fordel utgjøre 3 prosent eller mer av driftsinntektene avhengig av nødvendige avsetninger og investeringer. Buffere er en nødvendighet for å kunne takle svingninger på både inntekts- og utgiftssiden.
- Sammen med et godt driftsresultat bør kommunene også fokusere på sine disponible midler på fond. Fondsmidler er en viktig reserve, som gir mulighet til å møte svingninger i utgifter og inntekter på en kontrollert måte.
- Egenfinansieringsgraden er et viktig bidrag for å styrke kommunenes økonomiske stilling og vi ber derfor kommunene bestrebe seg på å ha den så høy som mulig.
- Langsiktig gjeld må holdes på et forsvarlig nivå. Kommunene må i økonomiplanen synliggjøre en forsvarlig betjening av etablert og planlagt lånegjeld. Vi anbefaler kommunene om å utarbeide oversikter som viser effektene av en renteoppgang på kort og mellomlang sikt. Dette for å skape bevissthet rundt mulige effekter av nivået på lånegjelden.
- Vi oppfordrer kommunene til å ha et bevisst forhold og en mest mulig omforent holdning til hva som må, bør og kan gjøres. Dette gjelder særlig på investeringssiden, hvor vi anbefaler kommunene å utarbeide oversikter med en lengre tidshorisont enn det som kreves i økonomiplanen, for tidlig å kunne fange opp mål-investeringer og konsekvensene av disse. Det fordrer også gode planleggingsverktøy, gode befolkningsprognoser og aktiv bruk av disse.
- Måltallene er et viktig styringsverktøy for kommunene, og skal gjenspeile hva som skal til for å oppnå en forsvarlig langsiktig økonomisk utvikling. Det finnes ingen fasit for hvilke måltall som bør velges eller hvilket nivå de bør ligge på, da det viktigste er at de er godt forankret i kommunen og aktivt benyttes i økonomistyringen. Måltallene bør ikke endres for ofte, da det langsiktige perspektivet er viktig å ivareta. Dersom det er stor avstand mellom den faktiske økonomiske situasjonen og vedtatte måltall, bør kommunen ha en tydelig plan med konkrete tiltak for hvordan balansen kan gjenopprettes.

5. Mottatte søknader

Råde kommune mottar hvert år flere søknader i forbindelse med budsjett-behandlingen.

Vi er i en krevende økonomisk situasjon, hvor det er gjort stramme prioriteringer i budsjettarbeidet, samt at vi er inne i en planperiode hvor vi har redusert kr 5 mill. i 2025 og lagt inn totalt besparelser på kr 10. mill. i 2026. Kommunedirektøren har vurdert alle søknader og beskriver kort under hvordan disse er behandlet.

Søknad fra	Søknad om	Søknads-beløp	Bevilget beløp	Kommentarer
Råde Næringslivsforening	Driftsstøtte 2026	240 000	50 000	Videreføre støtte fra 2025
Tomb vgs.	Vedlikehold Disc-golf-bane	50 000	17 000	Kr 17.000 lagt inn som en fast årlig støtte. <i>Se kommentar nedenfor 1)</i>
Råde Historielag	Husleiestøtte	12 000	12 000	Behov for større lagerplass i samme lokale de leier i dag
Fontenehuset	Driftstilskudd 2026	375 000	0	Støtte tas helt ut, ønsker å lage tilbud i egen regi (se egen omtale under kontinuerlig forbedring og effektivisering av tjenestene s. 22)
Saltnes Grendelag	Økonomisk støtte 2026 i 3 år ansette ungdomsarbeidere	220 000	0	Vi er i en periode med effektivisering av egne tjenester og anbefaler ikke å gi lønnsstøtte i 3 år. <i>Se kommentar nedenfor 2)</i>
Saltnes Grendelag	Finansiering 100% frivilligkoordinator - årlig	248 350	0	Vi er i en periode med effektivisering av egne tjenester og anbefaler ikke å gi lønnsstøtte <i>Se kommentar nedenfor 3)</i>
Råde kunstforening	Støtte til 40-års jubileet	50 000	0	Avslås, kan søke arrangementsstøtte
Fair Play Bygg Østfold	Økonomisk støtte 2026	10 000	0	Avslås

- 1) Tomb vgs: Tomb diskgolfpark – søknad om fast årlig støtte for drift og vedlikeholdsstøtte til disc-golf banene – kr 50.000. Kommunedirektør har bevilget kr 17.000 pr år til dette formålet. Begrunnelse: Råde kommune og Tomb vgs inngikk en avtale om et forpliktende samarbeid når kommunen benyttet kr 200.000 til å investere i DiscGolfbanen på Tomb. I denne avtalen er det tydelig at Råde kommunes forpliktelser er vedlikehold av kurver og skilt. Tomb vgs har ansvar for øvrig vedlikehold av anlegget i sin helhet. Søknaden viser at vedlikehold av skilt utgjør kr 17.000, noe kommunedirektør foreslår bli liggende som en fast overføring til Tomb hvert år for å oppfylle sin del av avtalen.
- 2) Saltnes Grendelag: Søknad om økonomisk støtte for 2026 på kr 220.000 pr år i 3 år – ungdomsarbeidere til BUS (Saltnes barne- og ungdomsklubb). Kommunedirektør anbefaler ikke å imøtegå denne søknaden, men vil gjennom prosjekt frivillighet og avdeling kultur og fritid se på en mulig løsning for samarbeid med Saltnes Grendelag
- 3) Saltnes Grendelag: Søkt og fått statlig støtte til frivillighetssentral hvor kravet er å ha en 100% stilling ansatt. Den lokale finansieringen utgjør 40% som her søkes finansiert. Kommunedirektør anbefaler ikke å imøtegå denne søknaden siden vi er i en periode med effektivisering av egne tjenester.

6. Årsbudsjett 2026. Talldelen

Driftsbudsjettet 2026

Nedenfor gjengis utviklingen i netto driftsrammer med regnskap 2024, budsjett 2025 og budsjett 2026 for kommunens tjenesteområder.

Tjenesteområde	Regnskap 2024	Regulert budsjett 2025	Budsjett 2026
Politisk styring og kontroll	8 043 811	9 037 848	8 542 227
Helse, omsorg og rehabilitering	210 809 939	221 090 009	229 599 596
Oppvekst og levekår	281 084 611	286 558 064	303 816 504
Kommunedirektør m/staber	63 110 227	71 011 092	72 622 010
Miljø, plan og teknikk	28 763 065	41 273 455	40 523 630
Rammer, skatt og finans	-591 811 653	-628 970 468	-655 103 967
ALLE	0	0	0

(Netto driftsrammer 2026 er endret i henhold til vedtatte endringer i ksak 061/25)

«Økonomisk oversikt etter art – drift. 2024-2029»

	Regnskap 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029
Rammetilskudd	-296 638 873	-318 208 000	-336 212 000	-354 058 000	-368 677 000	-385 772 000
Innteks- og formuesskatt	-263 399 191	-278 255 000	-310 166 000	-328 240 000	-342 054 000	-356 905 000
Eiendomsskatt	-29 542 139	-30 475 000	-30 728 000	-31 028 000	-31 328 000	-31 628 000
Andre skatteinntekter	-15 150	0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-27 905 034	-21 740 000	-25 045 000	-19 393 000	-16 250 000	-12 196 000
Andre overføringer og tilskudd fra andre	-148 494 937	-75 465 292	-102 667 792	-104 788 792	-108 404 792	-112 225 792
Brukerbetalinger	-17 925 227	-16 039 300	-15 907 000	-16 412 000	-16 986 000	-17 581 000
Salgs- og leieinntekter	-69 377 892	-75 053 000	-76 479 000	-80 863 000	-82 752 000	-83 618 000
Sum driftsinntekter	-853 298 443	-815 235 592	-897 204 792	-934 782 792	-966 451 792	-999 925 792
Lønnsutgifter	398 381 159	380 881 500	410 955 223	420 247 723	430 016 223	441 529 723
Sosiale utgifter	102 703 693	107 636 706	127 167 728	137 134 224	142 811 290	146 190 483
Kjøp av varer og tjenester	258 101 628	250 113 618	265 657 541	275 506 041	284 963 541	295 262 041
Overføringer og tilskudd til andre	44 538 275	41 884 360	46 870 400	44 591 400	44 544 400	44 595 400
Avskrivninger	32 570 497	34 397 000	36 244 000	36 244 000	36 244 000	36 244 000
Sum driftsutgifter	836 295 251	814 913 184	886 894 892	913 723 388	938 579 454	963 821 647
Brutto driftsresultat	-17 003 191	-322 408	-10 309 900	-21 059 404	-27 872 338	-36 104 145
Renteinntekter	-12 846 844	-13 640 000	-13 230 000	-12 730 000	-12 730 000	-12 730 000
Utbytte	-649 875	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Gevinter og tap på finansielle ontløpsmidler	8 476	0	0	0	0	0
Renteutgifter	34 597 163	35 615 000	32 793 000	37 089 000	39 515 000	40 824 000
Avdrag på lån	23 689 072	25 105 000	26 250 000	29 047 000	31 102 000	33 320 000
Netto finansutgifter	44 797 992	46 880 000	45 613 000	53 206 000	57 687 000	61 214 000
Motpost avskrivninger	32 570 497	34 397 000	36 244 000	36 244 000	36 244 000	36 244 000
Netto driftsresultat	-4 775 696	12 160 592	-940 900	-4 097 404	-6 429 338	-11 134 145
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering	-1 644 633	-200 000	-18 275 000	-200 000	-200 000	-200 000
Avsetninger til bundne driftsfond	-9 112 847	-3 526 489	0	-2 000	-14 000	0
Bruk av bundne driftsfond	2 687 809	1 326 000	127 000	31 000	31 000	49 000
Avsetninger til disposisjonsfond	-3 936 255	-2 485 000	-5 745 000	-6 241 404	-7 246 338	-14 298 145
Bruk av disposisjonsfond	7 230 230	17 086 081	22 952 100	2 315 000	1 000 000	3 315 000
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disponering eller dekning av netto driftsresultat	-4 775 696	12 160 592	-940 900	-4 097 404	-6 429 338	-11 134 145
Fremført til inndekning i senere år	0	0	0	0	0	0

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Utvikling av Disposisjonsfondet (mill kr)	132,6	118,0	100,8	104,7	110,9	121,9

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Utvikling av Netto driftsresultat i %	0,56 %	-1,49 %	0,10 %	0,44 %	0,67 %	1,11 %

(Økonomisk oversikt etter art – drift. 2024-2029 er endret i henhold til vedtatte endringer i ksak 061/25)

Spesifisering av de største avvikene mellom budsjett 2025 og budsjett 2026

Rammetilskudd	Økning 13,6 mill
Inntektsutjevningmidler	-kr 13 352 000
Rammeoverføringer	kr 26 856 000
Innteks- og formuekatt	Økning 31,9 mill
Inntekts- og formuesskatt	kr 31 900 000
Andre overføringer og tilskudd fra staten	Økning 3,3 mill
Integreringstilskudd stat	kr 1 200 000
Andre statlige overføringer	kr 1 500 000
Overføringer og tilskudd fra andre	Økning 27,2 mill
Refusjon fra staten (økt refusjon Nasjonalt ankomstsenter, ses mot kostnader)	kr 20 164 000
Salg av institusjonsplasser til andre kommuner	kr 3 321 000
Andre refusjoner fra staten	kr 2 376 000
Økt forventning refusjoner foreldrepenger og sykelønn	kr 800 000
Brukerbetalinger	Nedgang 0,2 mill
Opphold innstusjon	kr 400 000
Brukerbetaling barnehage	-kr 1 000 000
Brukerbetaling SFO	kr 200 000
Salgs- og leieinntekter	Økning 1,4 mill
Kommunale årsgebyr	-kr 500 000
Tilknytningsavgift	kr 900 000
Byggesaksgebyr	kr 800 000
Lønn- og sosiale utgifter	Økning 49,5 mill
Lønnsvekst 2025 med overheng, prosjektstillinger og lønnsoppgjør 2026	kr 27 400 000
Vikarer, ekstrahjelp, overtid og annen lønn	kr 1 700 000
Fosterhjem, omsorgslønn og støttekontakter	kr 600 000
Pensjonsutgifter og arbeidsgiveravgift	kr 19 500 000
Kjøp av varer og tjenester	Økning 15,3 mill
Forbruksmateriell, matvarer, mv. - herunder samleposten andre driftskostnader	kr 800 000
Diverse midler & tilskudd gitt i økonomiplan 2025-28	kr 315 000
Strøm- og fyringskostnader	-kr 350 000
Andre hjelpetiltak	-kr 3 000 000
Kjøp av institusjonsplasser	kr 1 000 000
Forsikringer, vakthold og sikring	kr 350 000
Lisenser, kontingenter og andre driftsavtaler	kr 1 200 000
Kjøp av inventar og utstyr	-kr 725 000
Vedlikehold kommunale bygg	-kr 4 000 000
Tolketjenester	kr 1 442 000
Kjøp fra MOVAR	kr 2 585 000
Avlastningstiltak og BPA	kr 3 400 000
Kjøp av tjenester fra andre kommuner	kr 800 000
Tilskudd og refusjoner private barnehager	kr 10 100 000
Driftstilskudd leger/fysioterapauter	kr 1 600 000
Overføringer og tilskudd til andre	Økning 3,6 mill
Reserverte bevilgninger	-kr 300 000
Tilskudd	-kr 1 000 000
Hjelpetiltak barnevern	kr 1 900 000
Bidrag sosial omsorg	kr 2 400 000
Renter og låneomkostninger	Nedgang 1,3 mill
Reduksjon renteinntekter på utlån	-kr 425 000
Reduksjon rentekostnader	kr 2 882 000
Økte avdrag på lån	kr 1 145 000

7. Investeringer 2026-29

Nedenfor gjengis kommunedirektørens forslag til investeringsbudsjett for 2026 og investeringsplan for 2027-29.

Kommunestyret har bedt kommunedirektøren å utrede bygging av flere store prosjekter; boliger på Øvre Langbråten, Langhuset, eldretun og helsebygg. Alle prosjektene er lagt inn i investeringsplan, bortsett fra eldretun hvor forprosjektering er videreført til 2026.

De viktigste investeringene i 2026 er:

- Vann- og avløpsinvesteringer
- Digitalisering og velferdsteknologi
- Eiendomsutvikling (kjøp av eiendom)
- Gang- og sykkelvei Karlshus-Tomb
- Tusenårsplassen
- Prosjekter knyttet til SmartBygda Råde
- Områderegulering Karlshus - Offentlig infrastruktur
- Øvre Langbråten
- Fremtidens helsetjenester - Helsehus

I investeringsplan 2027-29 har kommunedirektøren lagt inn prosjektene:

- Fremtidens helsetjenester - Helsehus
- Øvre Langbråten
- Digitaliseringsprosjekter
- Ny kommunal barnehage
- Langhuset/Kulturhus

Kommunedirektøren vil i perioden også vurdere forarbeidet med 2 større prosjekter. Disse er ikke lagt inn i investeringsplanen:

- Bygging av eldretun, tilrettelagt bofellesskap – Ses i samarbeid med fremtidens helsetjenester.
- Robuste boliger for vanskeligstilte

Helsehus:

Råde kommune har i tidligere investeringsplaner vurdert bygging av nytt helsehus. Et nytt bygg er beregnet til å koste om lag 350 mill. kroner, noe som med dagens rentenivå vil gi årlige rente- og avdragskostnader på ca. 24,6 mill. kroner. I tillegg kommer betydelige driftsutgifter til bemanning, forvaltning, drift og vedlikehold. Med den økonomiske situasjonen kommunen står i, er dette ikke vurdert som økonomisk bærekraftig.

Ved utarbeidelsen av økonomiplanen for 2025–2028 ble det derfor konkludert med at bygging av nytt helsehus i 2027 ikke var mulig. Prosjektet ble tatt ut av investeringsplanen, og det ble i stedet satt av midler til en mulighetsstudie for gjenbruk og rehabilitering av dagens bygningsmasse. Dette arbeidet er igangsatt, og tilstandsrapport av eksisterende bygg er bestilt for å gi grunnlag for videre vurderinger. Samtidig med økningen i antall eldre er det en sterk utvikling av innovative velferdsteknologiske og boligrelaterte løsninger. Gjennomgående ønsker de aller fleste å bo hjemme hele livet, forutsatt at man har god livskvalitet, opplever trygghet og får kompetent hjelp etter behov. Økt satsing på hjemmebaserte tjenester der det legges til rette for utstrakt bruk av ny velferdsteknologi og boligrelaterte innovasjoner, kan være et godt alternativ til omfattende investeringer i institusjonsplasser. Private boliger med god bokvalitet og tilbud, slik som i

omsorgsboliger, innovativt lagt til rette for velferdsteknologi og boligteknologi, kan være et godt utgangspunkt for å kunne bo hjemme hele livet. Kombineres dette med kompetente tilgjengelige medarbeidere og innsatsen til frivillige omsorgspersoner og familie, har vi lagt grunnlaget for et aldersvennlig samfunn der folk bryr seg om hverandre og det er godt å bo hele livet.

For å sikre fremtidens helsetjenester har kommunedirektøren funnet rom til å sette av 25 mill. kroner i 2028 og 70 mill. kroner i 2029 til rehabilitering eller nybygg av helsehuset. Midlene i 2029 er omdisponert fra Langhus/Kulturhus. Samtidig vil prosjektet omfatte en bredere utredning av hvordan kommunen kan tilrettelegge for at innbyggerne kan bo hjemme hele livet. Dette innebærer økt satsing på hjemmebaserte tjenester, mer effektiv bruk av hjemmesykepleien, og integrering av velferdsteknologi og boligløsninger som gir trygghet, livskvalitet og tilgjengelig kompetent hjelp. Målet er å skape et helhetlig tilbud som kombinerer institusjonskapasitet med innovative løsninger i private hjem.

Barnehage

I handlingsplanen er det satt av investeringsmidler til bygging av en ny kommunal barnehage mot slutten av planperioden. Arbeidet med å vurdere tomtevalg, kartlegge fremtidig behov og skissere fremdrift er allerede igangsatt, og vil videreføres gjennom hele 2026.

Det legges opp til en bred og inkluderende prosess, der både foreldre, tillitsvalgte, private barnehager og andre relevante aktører innen barnehageområdet vil bli involvert. Målet er å sikre god forankring og felles forståelse for behov og løsninger. I tillegg ønsker kommunen å innhente kunnskapsgrunnlag fra sammenlignbare kommuner som nylig har gjennomført barnehagebygging, for å lære av deres erfaringer og sikre et godt beslutningsgrunnlag. Dette vil bidra til at planleggingen blir både realistisk og fremtidsrettet.

Etablering av en ny barnehage vil bidra til å øke attraktiviteten for tilflytting og styrke kommunens mål om befolkningsvekst.

Langhus/Kulturhus:

Kommunedirektøren har gjort vurderinger av alle investeringsprosjekter som ligger inne i investeringsplanen ved utarbeidelse av økonomiplanen for 2026-29. På bakgrunn av den økonomiske situasjonen og at tidligere bevilgede midler er bortfalt er forprosjektet til Langhuset flyttet til slutten av planperioden. Midlene er i stedet blitt omprioritert til helsehus.

Investeringsbudsjett 2026 og investeringsplan 2027-29:

	Ansvarlig virksomhet	2026				2027	2028	2029
		Totalt bevilget	Totalt bevilget ekskl MVA	Ubrukt bevilgning 2025 *	Ny bevilgning	Ny bevilgning	Ny bevilgning	Ny bevilgning
Kommunedirektør og staber								
EK innskudd KLP	150	1 374 000	1 374 000		1 374 000			
Ordførerkjede	110	156 250	125 000		125 000			
IKT-investeringer - Generelle (omfatter flere områder)	151	1 937 500	1 550 000	150 000	1 400 000			
Digital byggesaksbehandling	151	187 500	150 000	150 000				
Nav - Moduler Socio	151	187 500	150 000		150 000			
eLås	151	625 000	500 000		500 000			
Digital transformasjon	151	625 000	500 000		500 000			
Digitalisering Administrasjon/innbyggjerdialog	151	523 750	419 000	419 000		500 000		
Digitalisere skjemaer	151	250 000	200 000	200 000				
Gericca modul (saksbehandler- og kjernejournal) - Helse	151	361 250	289 000	289 000				
Interaktive skjermer - skolene	151	625 000	500 000		500 000	500 000	500 000	500 000
Digitalisering skoler	140	250 000	200 000	200 000		200 000	200 000	200 000
Prosjektutvikling - Smartbygda Råde	140	4 375 000	3 500 000	3 500 000				
Velferdsteknologi	140	500 000	400 000		400 000	400 000	400 000	400 000
Kameraovervåking - Skoler og Starenga	160	937 500	750 000		750 000			
Adgangskontroll	160	1 375 000	1 100 000		1 100 000	1 000 000		
Sette inn varmepumper på rådhuset for varme og kjøling	160	250 000	200 000		200 000			
Nytt/rehabilitering sykehjemsbygg - Fremtidens helsejenester	140	2 500 000	2 000 000	500 000	1 500 000	2 000 000	25 000 000	70 000 000
Nye boliger - Øvre Langbråten	160	19 125 000	15 300 000	1 500 000	13 800 000	39 500 000		
Bygging av eldretun, tilrettelagt bofellesskap	140	250 000	200 000	200 000				
Nytt barnehagebygg	160	-	-			1 500 000	25 000 000	45 000 000
Langhus Kulturhus	160	-	-					1 000 000
Tusenårsplatsen	160	8 500 000	6 800 000	6 800 000				
Eiendomsutvikling	160	15 000 000	15 000 000		15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000
Råde Ungdomsskole								
Oppgradering av uteområde v/Råde ungdomsskole	140	1 250 000	1 000 000	1 000 000				
Rehabilitering av personalrom	152	562 500	450 000	450 000				
Nytt kjøleagregat på kjøleromet	152	312 500	250 000	100 000	150 000			
Skolehagen prosjekt - Oppføring av grillhytte	152	200 000	160 000	160 000				
Oppvekst Karlshus								
Ventilasjonsanlegg Karlshus skole						5 000 000		
Oppgradering av uteområde inkl ballbinge	153	1 000 000	800 000	800 000				
Oppvekst Saltnes								
Foldevegger mellom klasserom	154	375 000	300 000		300 000	300 000	300 000	300 000
Familie								
9-seter bil	155	1 250 000	1 250 000		1 250 000			
Utemøbler og grill - Psykisk helse og rus	155	125 000	100 000		100 000			
Helsehuset								
Medisinkabinett	158	-	-			1 000 000		
Nye møbler i fellesarealer	158	500 000	400 000		400 000	400 000		
Oppvaskmaskiner på avdelingene	158	250 000	200 000		200 000	200 000	200 000	200 000
Hjelpemidler - Pasientløftere, sanitetsutstyr mv.	158	125 000	100 000		100 000	100 000	100 000	100 000
Ny varmepumpe Helsehuset - Karlshusjordet 2	160	1 375 000	1 100 000		1 100 000			
Varmepumper på Brun, Grønn, Gul og dagsenter + portable	160	250 000	200 000		200 000			
Pasientvarslingsanlegg	158	1 250 000	1 000 000		1 000 000			
TFF								
Takheis	159	312 500	250 000	250 000				
HC-vennlig rampe på dagsenteret	159	-	-			500 000		
Teknisk:								
Tiltaksplan for Karlshusskogen	160	3 000 000	2 400 000	900 000	1 500 000			
Tiltak Elingstranda	160	2 500 000	2 000 000	2 000 000				
Tiltak Moltemyra	160	2 125 000	1 700 000	1 700 000				
Ny brygge på Sletterøyene	160	750 000	600 000	600 000				
Områderegulering Karlshus - Offentlig infrastruktur	160	20 325 000	18 075 000	18 075 000				
Rehabilitering av uteareal/parkering v/rådhuset	160	375 000	300 000	300 000				
Trygg sykkelparkering	160	125 000	100 000	100 000				
Mast bredbånd/tele	160	625 000	500 000	500 000				
Beskyttelsesdekke - Rådehallen	160	750 000	600 000		600 000			
Tiltakt Eplehagen - nærområde og turløype	160	625 000	500 000	500 000				
Bytte av lysarmatur	160	1 875 000	1 500 000	500 000	1 000 000			
Gulvsmaskemaskin renhold	160	875 000	700 000	150 000		200 000		
Brannteknisk rehabilitering av 3 bygg	160	1 250 000	1 000 000		1 000 000			
Ventilasjon Familiehuset	160	-	-			4 500 000		
Ventilasjon Rådhuset	160	-	-			5 000 000		
Solskjerming Familiehuset	160	687 500	550 000		550 000			
Nye vinduer Familiehuset	160	750 000	600 000		600 000			
GPS landmålingsutstyr - Kart og oppmåling	160	-	-			260 000		

	Ansvarlig virksomhet	2026				2027	2028	2029
		Totalt bevilget	Totalt bevilget ekskl MVA	Ubrukt bevilgning 2025 *	Ny bevilgning	Ny bevilgning	Ny bevilgning	Ny bevilgning
Vei:								
Opparbeidelse av parkering ved pumpestomb	160	125 000	100 000	100 000				
Asfaltering av kommunale veier	160	1 875 000	1 500 000		1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Nye målere gateløys	160	500 000	400 000	400 000				
Utskifting av armaturer gateløys - Led	160	437 500	350 000	350 000				
Gang- og sykkel vei	160	4 687 500	3 750 000	3 750 000				
Kommunal infrastruktur Strømsesåsen	160	1 012 500	900 000	900 000				
Trafikksikkerhetsplan droppsone/fortau Andersrødveien	160	7 652 500	6 122 000	6 122 000				
Utskifting av ledningsnett - Gateløys	160	625 000	500 000		500 000	500 000	500 000	500 000
Ny traktor	160	2 500 000	2 000 000		2 000 000			
Vann:								
Enebekk	160	670 000	670 000	670 000				
Ny vannledning Odinsvei, Torsvei, Øvre og Nedre Tingv.	160	2 800 000	2 800 000	2 800 000				
Vannmålere i knutepunkt - detektering av lekkasjer	160	138 000	138 000	138 000				
Kommunalt vann for Oven - Tasken	160	400 000	400 000	400 000				
Kommunalt vann Tomb Brygge - Akerbekken / Fv116	160	380 000	380 000	380 000				
Strømshaugfeltet	160	1 750 000	1 750 000	1 750 000				
Oppgradering av driftsovervåkingsanlegg	160	200 000	200 000		200 000	200 000	200 000	200 000
Ny ringledning Tasken - E6	160	700 000	700 000	700 000				
Strømsesåsen - Tomb	160	9 554 000	9 554 000	9 554 000		10 000 000		
Alkeveien/Temeveien - Rehabilitering av ledningsnett	160	3 500 000	3 500 000		3 500 000			
Skifte ledningsnett - Lundby	160	3 500 000	3 500 000		3 500 000	3 500 000		
Adgangskontroll til flere installasjoner	160	325 000	325 000		325 000			
GPS-plott for plassering i kart av kummer, rør etc.	160	75 000	75 000		75 000			
Avløp:								
Kommunalt spillvann for Oven - Tasken	160	400 000	400 000	400 000				
Spillvannsledninger, Tomb Brygge-Akerbekken/Fv116	160	380 000	380 000	380 000				
Strømshaugfeltet	160	5 050 000	5 050 000	5 050 000				
Enebekk	160	670 000	670 000	670 000				
Kombikummer stensrødfeltet	160	100 000	100 000	100 000				
Overløp pumpestasjon - Makrellrød	160	1 500 000	1 500 000	1 500 000				
Oppgradering av driftsovervåkingsanlegg	160	200 000	200 000	200 000				
Fornylse av 150m ledning ved Missingmyr	160	320 000	320 000	320 000				
Ny avløpsledning Tasken - E6	160	649 000	649 000	649 000				
Strømsesåsen - Tomb	160	9 554 000	9 554 000	9 554 000		10 000 000		
Utskiftningsplan pumpestasjoner	160	7 000 000	7 000 000		7 000 000	7 000 000	7 000 000	7 000 000
Alkeveien/Temeveien - Rehabilitering av ledningsnett	160	3 500 000	3 500 000		3 500 000			
Skifte ut selvføllsledning - Lundby	160	3 500 000	3 500 000		3 500 000	3 500 000		
Adgangskontroll til flere installasjoner	160	325 000	325 000		325 000			
GPS-plott for plassering i kart av kummer, rør etc.	160	75 000	75 000		75 000			
Råde Kirkelige Fellesråd:								
Slokkeanlegg Råde kirke	150	958 000	958 000		958 000	958 000	958 000	958 000
Rehabilitering tårn Råde kirke	150	2 888 000	2 888 000	1 495 000	1 393 000			
SUM INVESTERINGER		186 166 250	166 575 000	90 325 000	76 250 000	115 218 000	76 858 000	142 858 000
Finansiering:								
Nye lån:		140 250 000	65 374 000	74 876 000	102 718 000	76 658 000	142 658 000	
Ubrakte lånemidler		-	-	-				
Ubundet investeringsfond		5 124 000	3 750 000	1 374 000				
Bundet investeringsfond		268 000	268 000					
Bundne driftsfond		-	-	-				
Disposisjonsfond		-	-	-				
Overføring fra drift		18 275 000	18 275 000		200 000	200 000	200 000	
Tilskudd fra andre		2 658 000	2 658 000		12 300 000			
Sum finansiering		-	166 575 000	90 325 000	76 250 000	115 218 000	76 858 000	142 858 000

(Investeringsbudsjett 2026 og investeringsplan 2027-29 er endret i henhold til vedtatte endringer i ksak 061/25)

Handlingsprogrammet 2026-29

Kommuneplanen er kommunens viktigste overordnede plan. Den styrer all planlegging i kommunen, og setter mål for Rådesamfunnets utvikling.

For å sikre at kommuneplanens hovedmål, delmål og strategier ivaretas i det øvrige arbeidet i kommunen er disse målsettingene utgangspunktet for arbeidet med handlingsprogrammet. I dette arbeidet har kommunedirektørens ledergruppe sammen med virksomhetslederne lagt til grunn målene i kommuneplanen når drift og utvikling er vurdert for 2026-29. Vedtatte verbalforslag vil også bli knyttet til målene i kommuneplanen for å sikre sammenheng mellom det vi gjør og ønsket utviklingsretning.

Handlingsprogrammet 2026 -29 bygger på satsingsområdene og målene i kommuneplanens samfunnsdel som ble vedtatt juni 2020. Satsingsområdene er en måte å organisere målene for fremtiden, og er med på å gi en ny retning til Rådesamfunnet. De gjennomgående temaene skal arbeides med på tvers av alle satsingsområdene.

Planen har følgende satsingsområder:

- «Leve hele livet i Råde»
- «Attraktive Råde»
- «Grønne Råde»

Gjennomgående temaer er:

- «Samhandling – Vi i Råde!»
- «Barn og unge»
- «Et trygt Råde»

Samlet sett jobber vi mot alle kommuneplanens målsettinger - *snakker vi sammen skaper vi sammen.*

Kommuneplan - Satsingsområder 2026-29

LEVE HELE LIVET I RÅDE

Hovedmål: I Råde har alle like muligheter gjennom samhandling, likeverd og felleskap.

Delmål: Råde er et raust og helsefremmende lokalsamfunn for alle.

Strategier:

1. Styrker samskaping og samhandling mellom kommunen og innbyggere, næringsliv, frivillig sektor samt andre offentlige myndigheter.
2. Har fokus på inkludering for å skape et varmere samfunn og motvirke ensomhet og utenforskap.
3. Fremmer aktivitet, frivillighet og deltakelse ved å engasjere lokalsamfunnet.
4. Videreutvikler og etablerer møteplasser og arenaer for, og på tvers av alle aldersgrupper.
5. Sikrer grøntområder, friluftsområder og infrastruktur som er tilgjengelig for alle, spesielt i strandsonen.
6. Arbeider for utjevning av sosial ulikhet.

Delmål: I Råde har alle et godt oppvekstmiljø.

Strategier:

1. Fremmer fellesskap, livskvalitet, psykisk- og fysisk helse.
2. Sikrer at barn og unge utvikler ferdigheter til å møte fremtiden ved å ha kvalitet og kompetanse i våre tjenester.
3. Sikrer et helhetlig, sammenhengende og tverrfaglig tjenestetilbud.
4. Er en positiv og trygg samhandlingsaktør for foresatte.
5. Legger til rette for uorganisert og organisert fritidsaktiviteter for alle barn og unge.

Delmål: I Råde har alle mulighet til å leve og bo selvstendig.

Strategier:

1. Sikrer tidlig innsats og forebyggende arbeid på tvers av kommunens tjenester.
2. Legger til rette for helhetlig oppfølging av innbyggere med utgangspunkt i de tjenester den enkelte har behov for.
3. Arbeider for at alle har mulighet til å mestre eget liv i eget hjem så lenge som mulig.
4. Involverer innbyggerne og legger vekt på deres ressurser og erfaringer.
5. Sikre gode muligheter for livslang læring og nødvendige ferdigheter.
6. Legger til rette for at det skal være trygt å bo og leve i Råde.

ATTRAKTIVE RÅDE

Hovedmål: Råde har en bærekraftig tettstedsutvikling som legger vekt på lokale muligheter og mangfold

Delmål: Råde er en næringsvennlig og attraktiv kommune for eksisterende og nye bedrifter og virksomheter

Strategier:

1. Legger til rette for bedrifter og virksomheter som ønsker å vokse, og stimulere til nyetableringer
2. Etablerer arenaer som stimulerer til samhandling og utvikling gjennom tillit og deling
3. Samarbeider aktivt om næringsutvikling med regionens næringslivsaktører
4. Stimulerer til digitalisering av tjenester for å sikre forutsigbart og effektivt kommunalt planarbeid og saksbehandling
5. Motiverer til et grønt skifte og smarte løsninger i eksisterende og nye bedrifter
6. Motiverer ungdom til å tilegne seg kompetanse som næringslivet etterspør
7. Motiverer næringslivet til å satse på ungdom og ta inn lærlinger

Delmål: Råde er en attraktiv bo- og besøkskommune.

Strategier:

1. Sikrer variasjon, kvalitet og kapasitet i boligbyggingen ved et balansert og bærekraftig bosettingsmønster
2. Utvikler boområder på tvers av generasjoner og kulturer
3. Sikrer utvikling og riktig disponering av kommunale boliger
4. Utvikler gode nærmiljøer og levende bygdesentra med gode kvaliteter
5. Legger til rette for opplevelsesbasert næring med fokus på lokal mat og drikke, kulturliv og friluftsliv som fremhever Råde sine kvaliteter.
6. Bidrar til utvikling av et transportsystem som er lett tilgjengelig, trygt, forutsigbart og miljøvennlig

Delmål: Råde har levende sentra som inviterer til aktivitet med tilbud for alle.

Strategier:

1. Etablerer, opprettholder og utvikler attraktive møteplasser som fremmer fysisk og sosial aktivitet med deltakelse på tvers av generasjoner og kulturer
2. Videreutvikler formålsbygg som møteplass for nærmiljøet
3. Bruker kulturminner og kulturmiljøer som en ressurs for verdiskapning og bærekraftig utvikling av kommunen
4. Tilrettelegger for et inkluderende mangfold av frivillige-, idretts- og kulturelle tiltak og aktiviteter
5. Bidrar til en enkel og trygg ferdsel for alle, og spesielt for myke trafikanter, mellom kommunens tettsteder

GRØNNE RÅDE

Hovedmål: I Råde har vi fokus på miljøet gjennom en balanse mellom tilrettelegging, utvikling og vern av våre ressurser.

Delmål: Råde er en klima- og miljøvennlig kommune

Strategier:

1. Gjøre det attraktivt å velge klimavennlige transportmidler
2. Legger vekt på klimavennlig tettstedsutvikling
3. Påvirker og tilrettelegger for miljøvennlige og bærekraftige løsninger i alle byggeprosjekter
4. Fremmer klimavennlige løsninger ved kommunale anskaffelser
5. Legger til rette for innbyggerinitiativ til nye former for delingsordninger og gjenbruk.
6. Sikrer bærekraftig vannforvaltning
7. Legger til rette for økt produksjon av fornybar energi og energieffektivisering

Delmål: Råde er klimatilpasset og har gode planer for å møte morgendagens klimaendringer

Strategier:

1. Tilpasser og sikrer bygda mot konsekvensene av ekstremnedbør og kombinasjonen av havnivåstigning og stormflo
2. Videreutvikler blågrønne løsninger og øker fokuset på arealutvikling som håndterer intens nedbør og overvann
3. Sikrer god infrastruktur for håndtering av vann og avløp i hele Råde
4. Utarbeider arealplaner med klimatilpasning som et førende prinsipp
5. Prioriterer klimatilpasning i alle kommunale byggeprosjekter
6. Pådriver for innovative tiltak som reduserer konsekvensene av klimaendringene i landbruket for å sikre samfunnets matfat

Delmål: I Råde har vi en bærekraftig forvaltning av våre naturressurser og arealer

Strategier:

1. Sikrer og ivaretar naturmangfoldet
2. Beskytter og knytter sammen store, sammenhengende naturområder og tilrettelegger for friluftsliv
3. Bruker og forvalter jordbruks-, skog-, mineral- og havressursene på en bærekraftig måte
4. Bekjemper fremmede, invaderende arter
5. Holder naturen fri for forurensning og forsøpling
6. Ivaretar kystlandskapet for friluftsliv og opplevelse

Tjenesteområdene

Tjenesteområde Oppvekst og levekår

Tjenesteområdet omhandler:

Kommunalsjef oppvekst og levekår og rådgiver oppvekst og levekår

Oppvekst Karlshus: med Karlshus skole og SFO, samt Klokkegården barnehage.

Oppvekst Saltnes: med Spetalen skole og SFO.

Råde Ungdomsskole og kulturskole: med ungdomsskolen og kulturskolen

Virksomhet Familie: med helsestasjon og skolehelsetjenesten, barnevern, psykisk helse og rustjenester, styrket barnehage tilbud, PP-tjeneste samt kultur og fritid.

NAV: med statlig og kommunal myndighet.

Råde kommune arbeider målrettet for å sikre et trygt og inkluderende oppvekstmiljø for barn og unge og et godt sted å bo for alle. Forebygging står sentralt, og målet er at alle skal oppleve tilhørighet både i barnehage, skole og fritid. Vi ønsker å tilby gode barnehager, en trygg skolehverdag og meningsfulle fritidsaktiviteter. Dette er viktige arenaer for utvikling, og barn og unge skal få muligheter til mestring og positive opplevelser. Et godt oppvekstmiljø legger grunnlaget for trivsel, læring og sosial utvikling, og er en sentral del av kommunens langsiktige arbeid med tidlig innsats og forebygging. Denne innsatsen fortsetter gjennom voksenlivet, der kommunen tilbyr forebyggende tiltak og lavterskeltilbud i grupper. Målet er å styrke psykisk helse, sosial tilhørighet og mestring i hverdagen – for å sikre god livskvalitet for alle, uavhengig av alder.

Drift og utvikling 2026-29

Resultatene fra Ungdata-undersøkelsene på ungdomsskoletrinnet og Ungdata Ung (5.–7. trinn) viser at majoriteten av elevene i Råde trives på skolen, og opplever støtte fra både foresatte og lærere. De fleste er fornøyd med livene sine og uttrykker tilhørighet til lokalsamfunnet.

Samtidig viser dataene at enkelte elever opplever mobbing, ensomhet og generelt lav trivsel. På ungdomsskolen rapporterer en andel elever om utfordringer knyttet til psykisk helse, som dårlig søvn, bekymringer og lav fremtidstro. Kommunen jobber aktivt med både enkeltsaker og grupper av elever for å møte disse utfordringene. Likevel står vi overfor alvorlige situasjoner der noen elever gruer seg til å gå på skolen og det er en lav andel av ungdommene som deltar i fritidsaktiviteter. Arbeidet med SmartBygda prosjektet *sosial bærekraft/mental helse for unge* vil være et videre satsningsområdet inn i 2026 for å jobbe med elevenes opplevelse av hverdagsmestring.

Råde kommune har valgt BTI-modellen (Bedre Tverrfaglig Innsats) som en sentral satsing for hele oppvekstfeltet. Med dette har vi skapt grunnlaget for en felles kultur og struktur for tidlig og koordinert innsats rundt barn og unge. I 2026 vil vi se videre på hvordan vi både kan videreutvikle BTI-samhandlingen mellom helse og oppvekst, og samtidig jobbe med kompetanseheving og helhetlig forståelse for rutiner og samhandling mellom nivåene. Det er et viktig element å både opprettholde kompetanse, samt ha opplæring med nyanserte i den grunnleggende forståelsen av arbeidet. Oppvekstteamet i BTI-modellen, som består av fagpersoner fra ulike kommunale tjenester, møtes annenhver uke for å vurdere enkeltsaker og koordinere videre innsats. Dette gir mulighet for å sette inn riktige tiltak tidlig, og sikre at barn, ungdom og familier får støtte fra relevante fagmiljøer. BTI er derfor ikke bare en metode, men en viktig del av kommunens strategi for å styrke tidlig innsats og sikre helhetlig oppfølging i oppvekstsektoren.

Etableringen av *forebyggende enhet* høsten 2025 markerer starten på et viktig satsingsområde som videreføres i 2026. Enheten er opprettet med eksterne prosjektmidler, og består per i dag av tre ansatte fordelt på 2,4 årsverk. I tett samarbeid med øvrige deler av tjenesteapparatet skal enheten inn i 2026 bidra aktivt inn mot barnehager, skoler og andre kommunale avdelinger der det er behov for ekstra ressurser og innsats i det forebyggende arbeidet. De vil ha en sentral rolle i videreutviklingen av BTI-modellen (Bedre Tverrfaglig Innsats), og arbeide tett opp mot SLT-samarbeidet (Samordning av Lokale kriminalitetsforebyggende Tiltak). De skal også jobbe i samarbeid med forebyggende enhet i politiet. I videreutviklingen av denne enheten vil vi legge opp til at teamet skal fungere som et ressursteam for ungdom på ettermiddagstid, med mål om å styrke tidlig innsats og forebygge utenforskap. Prosjekt *Kultur for samhandling* er en videreføring av *Prosjekt 1-2-3- Tidlig innsats* som omhandler de 1000 første dagene av barnas liv, fra unnfangelse til tre års alder. Råde kommune har i denne sammenheng et samarbeid med Universitetet i Innlandet for å se på hvordan vi samhandler på de ulike arenaene vi møtes. Dette gjelder samhandling mellom ansatte, og samhandling med innbyggere. Vi ønsker å bli mer bevisst oss selv, slik at vi kan kommunisere og tilrettelegge for tjenester mer treffsikkert for de som er i behov av støtte.

Alle barnehager i Råde kommune har et felles satsningsområde i årene fremover. Vi ønsker å skape inkluderende barnehagemiljø som fremmer omsorg, lek, læring og danning for alle barn. I dette arbeidet samarbeider vi med Høyskolen i Østfold for å styrke kvaliteten og utviklingen i barnehagetilbudet. Vår egen kommunale barnehage vil fortsatt jobbe for å være en helsefremmende barnehage, hvor fokuset er trivsel, mestring og felleskap.

Etter nedleggelsen av Saltnes barnehage høsten 2025, har antallet barn i private barnehager økt med om lag 18–20 barn. Totalt går det nå cirka 300 barn i private barnehager, mens omtrent 80 barn har plass i den kommunale barnehagen Klokkegården. Av de 300 barna i private barnehager, har 43 barn folkeregistrert adresse i andre kommuner.

Råde kommune har god barnehagedekning for egne innbyggere, og samarbeider tett med de private barnehagene for å sikre at barn bosatt i Råde prioriteres ved opptak. Det er likevel bekymringsfullt at så mange barn fra andre kommuner benytter barnehagetilbudet i Råde, da erfaring viser at barn som starter i barnehage ofte fullfører hele barnehageperioden der før skolestart.

Et viktig satsningsområde for 2026 er *forsøkskommuneordningen* ved Spetalen skole. Etter ett år med forberedelser startet Spetalen skole 1. august 2025 den fireårige forsøksordningen, der skolen har fått fritak fra kravet om fag- og timefordeling. Skolen følger fortsatt de nasjonale kompetansemålene, men har større fleksibilitet i hvordan undervisningen organiseres. Dette gir mulighet for mer tverrfaglig arbeid og en mer helhetlig tilnærming til læring.

Erfaringene fra både forberedelsesfasen og oppstarten viser positive effekter. Elever og ansatte jobber mer på tvers av trinn, noe som styrker fellesskapet og gir elevene flere relasjoner på skolen. Ansatte blir kjent med flere elever enn bare dem de underviser til daglig, og elevene opplever at de har flere voksne å støtte seg på.

Et forskningsmiljø er nå koblet på prosjektet og har startet arbeidet med å følge utviklingen og dokumentere resultater gjennom forsøksperioden. Dette vil være en viktig del av satsningen i 2026 og gi viktig kunnskap om hvordan fleksibel organisering kan bidra til økt trivsel, læring og inkludering.

I tillegg til forsøksordningen ved Spetalen skole, fortsetter alle skolene i Råde sitt samarbeid med Høgskolen i Østfold knyttet til kompetanseheving i praktisk undervisning og uteskole. Skoleåret 2025/2026 er år to (av 3) i dette utviklingsarbeidet.

Gjennom denne kompetanseheving skal ansatte ved skolene utvikle nye måter å organisere undervisningen på, med vekt på variasjon i læringsarenaer. Undervisningen skal ikke begrenses til klasserommet, men ta i bruk hele skolebygget, uteområdene og naturen rundt skolene. Målet er å skape mer praktiske og utforskende læringssituasjoner, der elevene får mulighet til å mestre opplæringen på ulike måter.

Som en del av SmartBygda vil *prosjekt frivillighet* være et særskilt satsingsområde i 2026. Høsten 2025 arrangerte Råde kommune en innbyggerdag der lag, foreninger og engasjerte innbyggere ble invitert til innspillsmøte. Her ble det arbeidet med spørsmål om hva som fungerer godt i dag, hva som bør forbedres, og hvor det er behov for å tenke nytt. Basert på innspillene fra møtet vil det etableres en arbeidsgruppe bestående av både ansatte og innbyggere. Formålet er å styrke kommunikasjon, samhandling og samarbeid mellom kommunen og frivilligheten. Målet er å utvikle strukturer og praksis som gjør det enklere å samarbeide på tvers, og som skaper merverdi for hele Rådesamfunnet. Prosjektet er en viktig del av kommunens arbeid med å utvikle gode oppvekstsvilkår og et attraktivt lokalsamfunn, der frivilligheten spiller en sentral rolle.

Råde kommune har tatt imot flyktninger, og huser også en privat institusjon for enslige mindreårige. Disse barna og ungdommene skal ha et fullverdig opplæringstilbud i kommunens skoler, og er fordelt på både barne- og ungdomstrinnet. For å sikre god integrering og tilpasset undervisning er det etablert velkomstklasser ved både Karlshus barneskole og Råde ungdomsskole. Disse klassene gir elevene et trygt og inkluderende læringsmiljø, samtidig som de får nødvendig språkopplæring og støtte i overgangen til ordinær undervisning.

Tilskudd til private barnehager har økt de siste årene, hovedsakelig som følge av endringer i foreldrebetalingen. Maksprisen har blitt gradvis redusert fra 3 000 kroner per måned frem til juli 2024, til 1 200 kroner per måned fra og med 1. august 2025.

Denne reduksjonen gir småbarnsforeldre en betydelig økonomisk gevinst, med en årlig besparelse på opptil 19 800 kroner per barn. For barnehagene innebærer dette lavere inntekter fra foreldrebetaling, noe som skal kompenseres gjennom økt driftstilskudd fra kommunen til de private barnehagene.

Nav Råde har et kontinuerlig fokus på utvikling og kompetanseheving. Nå rettes særlig oppmerksomheten mot områder som forvaltningsrett og juridisk metode, medarbeiderskap, og intern opplæring i bruk av nye digitale verktøy og arbeidsmetodikk. Det jobbes aktivt med tillitsbasert resultatledelse, og teamene utarbeider egne teamkontrakter som følges opp månedlig og evalueres halvårlig. Et viktig satsingsområde er å få flere flyktninger ut i arbeid, samt å styrke den generelle sysselsettingen i kommunen. Den største utfordringen Nav står overfor er den kraftige økningen i sosialhjelpsutbetalinger. I tråd med nasjonale tendenser er dette også en utvikling som merkes lokalt i Råde. Flyktningene som bosettes står også for noe av økingen i utgifter til sosialhjelp, dette da en del ikke går direkte til arbeid etter endt introduksjonsprogram. For å møte denne utfordringen jobbes det målrettet med tiltak som sikrer riktig ytelse og høy grad av arbeidsrettet oppfølging. Nav's jobbveiledere har tett kontakt med arbeidsmarkedet for å identifisere relevante jobbmuligheter, samt gode og bærekraftige løsninger.

Gjennom *prosjektet Råhjelp*, finansiert med eksterne prosjektmidler, arbeides det målrettet med ungdom i alderen 13 til 30 år. Prosjektet har tett samarbeid med blant annet barnevernstjenesten og ungdomsskolen, og har ansvar for sommerjobb til ungdom, samt å bistå unge som trenger en alternativ skolearena i form av arbeid eller praksis. Ved Råde ungdomsskole får elever tilbud om yrkespraksis én til to dager i uken, tilpasset den enkeltes behov og interesser. Praksisplassene formidles i tett samarbeid med elevene, og Råhjelp tar direkte kontakt med relevante arbeidsgivere basert på elevenes ønsker.

I tillegg til individuell praksis organiserer Råhjelp bedriftsbesøk for alle trinn ved ungdomsskolen. Elevene har blant annet besøkt lokale bedrifter som Råde Graveservice og Olimb, og det planlegges kontakt med nye virksomheter for fremtidige besøk. Dette arbeidet har vist gode resultater og skal videreføres inn i 2026, med mål om å styrke ungdoms tilknytning til arbeidslivet, øke motivasjon og bidra til tidlig karriereveiledning.

Per oktober 2025 har Råde kommune bosatt fire personer fra ulike land, i tillegg til å ha mottatt åtte personer gjennom familiegjenforening (tre voksne og fem barn). Vi skal høsten 2025, bosette ytterligere 6 personer. Disse tilbys introduksjonsprogram med varighet på inntil tre år. Nav har ansvar for oppfølgingen av programmet, og er ukentlig til stede ved Moss Voksenopplæringscenter, hvor deltakerne får sitt opplæringstilbud.

Nav jobber også aktivt opp mot næringslivet og kommunale virksomheter for å skaffe arbeids- og praksisplasser, og opplever stor velvilje blant lokale bedrifter til å bidra i integreringsarbeidet. Å få flyktninger over i arbeid eller videre utdanning er en sentral målsetting, og dette arbeidet vil fortsette som et satsingsområde i 2026.

I 2026 vil vi intensivere arbeidet med å vurdere etablering av en alternativ mestringsarena utenfor skolen. Dette tilbudet skal være rettet mot elever som har utfordringer med å følge ordinær skolegang, og som har behov for en mer tilpasset arena der de kan oppleve mestring, tilhørighet og motivasjon. Hele kommunen vil være involvert i dette arbeidet, med mål om å skape en helhetlig arena som kan fungere både i og utenfor skoletid. Tanken er å utvikle et samlingspunkt der kommunens tjenester kan bidra med innhold og støtte, og legge til rette for relasjonsbygging og utvikling også etter ordinær undervisning. Gjennom 2026 vil det gjennomføres en grundig vurdering av behov, rutiner, organisering, fysiske rammer og økonomiske konsekvenser knyttet til etableringen av en slik arena. Målet er å finne bærekraftige løsninger som styrker det forebyggende arbeidet og gi flere unge muligheter til å lykkes i sin skolehverdag.

I forslaget til statsbudsjett for 2026 foreslås det viktige tiltak for å styrke fosterhjemsområdet. En sentral endring gjelder fosterforeldre som frikjøpes fra ordinært arbeid for å gi omsorg til fosterbarn. Tidligere har disse ikke hatt rett til tjenestepensjon, ettersom de har vært definert som oppdragstakere og ikke arbeidstakere. I budsjettet for 2026 og videre i handlingsplanen er det lagt til rette for å styrke frikjøpet med 5% slik at fosterhjem har mulighet til egen pensjonssparing. Hensikten er å gi fosterforeldre bedre mulighet til å sikre egen pensjon gjennom privat sparing. Dette tiltaket er en del av en bredere satsing på å forbedre rammevilkårene for fosterhjem og bidra til økt rekruttering og stabilitet i fosterhjemstilbudet.

Råde kommune har videreutviklet robuste systemer for å knytte psykisk helse og rus-tjenesten tett på arbeidet med barn og unge. Vi ser fortsatt en økning i antall barn og unge med psykiske helseutfordringer, og utfordringene oppstår tidligere enn før – både i skole og fritid. I 2026 viderefører vi det etablerte tilbudet fra ungdomsteamet for psykisk helse ved Råde ungdomsskole, og viderefører innsatsen med ungdoms- og pårørendecontact som følger opp elever fra 7. trinn og gjennom ungdomsskolen. Vi har et tydelig fokus på å utvikle og tilby lavterskeltilbud i egen regi, fremfor å kjøpe eksterne tjenester. Dette gir bedre kontinuitet og lokal forankring. I tråd med nasjonale føringer og opptrappingsplanen for psykisk helse, arbeider vi aktivt med å styrke lavterskeltilbudene og sikre tidlig innsats. Vi ser også på hvordan ressursene innen psykisk helse, rus og øvrige tjenester kan brukes mer effektivt – blant annet gjennom ny oppgavedeling, smartere organisering og i samarbeid med forebyggende enhet. Vi vil i 2026 jobbe videre med hvordan vi skal styrke arbeidet med ambulerende team på dag og kveld med fokus på botrening. Dette arbeidet skal gjennomføres i tett samarbeid med tilsvarende tjenester for innbyggere som har behov for tjenester fra TFF (tjenester for funksjonshemmede).

Tjenesteområde helse, omsorg og rehabilitering

Tjenesteområdet omhandler:

Kommunalsjef Helse, omsorg og rehabilitering, rådgiver Helse, omsorg og rehabilitering og kommuneoverlege. Oppgaver som er knyttet til kommuneoverlegen er for eksempel miljørettet helsevern og smittevern. I tillegg ligger ansvaret for fastlegene og private fysioterapeuter til området.

Virksomhet Helsehuset: består av sykehjemmet, hjemmebaserte tjenester dagavdeling og avdeling for ergo-/fysioterapitjenester.

Virksomhet Tjenester for funksjonshemmede: består av Ringveien og Nor gård, dagaktivitetstilbud, brukerstyrt personlig assistanse (BPA), avlastning og støttekontakt

Virksomhet Nasjonalt ankomstsenteret: Helseavdelingen

Avdeling Tildelingskontoret: har ansvaret for tildeling av helse- og omsorgstjenester, boligkontor omsorgsstønning, egenandelbetaling, koordinerende enhet og skjenkebevilling. Her ligger også prosjektet Friskliv.

Det legges vekt på forebygging og fokuset med å fremme deltakelse av frivillighet og lokalmiljø. Vi skal disponere de ressursene vi har på en hensiktsmessig måte og sammen etablere trygge og gode helse- og omsorgstjenester til kommunens innbyggere

Drift og utvikling 2026-29

Reformen "Bu trygt heime" er en reform som har forslag til satsninger for at innbyggere skal kunne bo lengst mulig i eget hjem. Regjeringen har i stortingsmelding 24(2022-2023) «Felleskap og mestring – Bo trygt hjemme», pekt på fire viktige innsatsområder for at eldre kan bo trygt hjemme og som vil gjøre at behovet for helse- og omsorgstjenester blir utsatt:

1. Levende lokalsamfunn
2. tilpasning av boliger og boligplanlegging
3. Kompetente og myndiggjorte medarbeidere
4. Trygghet for brukere og støtte til pårørende

Prosjektet fremtidens helsetjenester har disse fire innsatsområdene med som fundament for sitt arbeid med planlegging av fremtidens helsetjenester i Råde kommune. Prognosene viser at innbyggere over 80 år kommer til å doble seg innen 2050 og vi vet at det er en stor økning i antall innbyggere som vil bli rammet av demenssykdom. I bolig- sosial handlingsplan er det vedtatt at Råde kommune skal ha 112 heldøgns- omsorgsplasser. Dette kan bety en økning i antall sykehjemsplasser på 34 i forhold til dagens antall plasser og bemanning av ytterligere 14 omsorgsboliger for å nå dette tallet. Helsebygg og utforming av bygget vil ha videre fokus i 2026, det jobbes videre med muligheter i både eksisterende bygg og eventuelle nye bygg. Selv med denne planlagte økningen i antall heldøgns omsorgsplasser vil kommunen, for å kunne møte fremtidens behov for tjenester, være avhengig av at de aller fleste bor hjemme så lenge de kan. En viktig oppgave fremover er å ha fokus på mestring og forebygging og derved legge til rette for at fleste mulig klarer seg hjemme uten eller med minimal hjelp.

For å kunne bo trygt hjemme, er det flere faktorer som spiller inn:

Tilpasning av boligen, alt fra enkle tilpasninger som installasjon av ramper, håndtak, sklisikre gulv og god belysning kan redusere risikoen for fall og gjøre hverdagen lettere. Andre viktige muligheter er velferdsteknologi som trygghetsalarmer, fallsensorer og medisindispensere og lokaliseringsteknologi som kan øke sikkerheten og tryggheten. Noe av dette er teknologi vi tilbyr i dag for innbyggere med

behov for dette. Denne satsningen må økes de neste årene, vi ønsker at alle som har behov for teknologiske hjelpemidler tar dette i bruk.

Opprettholdelse av sosial kontakt gjennom besøk, aktiviteter og deltakelse i lokalsamfunnet er viktig for å bekjempe ensomhet og isolasjon. Her må vi samarbeide enda bedre med frivilligheten. Det er mye engasjement på dette området, og vi samarbeider godt med frivilligheten allerede, men her må mulighetsrommet utvikles videre. Et annet viktig område er pårørendestøtte. Pårørende står i store omsorgsoppgaver og det er viktig å gi støtte til dem slik at de også fremover klarer å stå i omsorgsoppgavene. Støtte fra familie og venner er ofte avgjørende for at eldre skal kunne bo hjemme. Dette er noe vi har stort fokus på i Råde. Vi jobber på flere områder innen pårørendestøtte som avlastning, dagtilbud, demenskoordinator, pårørendeskole, demenskor og har i 2025 startet opp temakvelder for pårørende til innbyggere med demenssykdom. Dette og andre tiltak vil være viktig å opprettholde og utvikle de neste årene.

Hjemmetjenesten vil spille en helt sentral rolle i årene som kommer. Det er avgjørende å videreutvikle tjenesten med økt fokus på mestring, slik at innbyggerne i størst mulig grad kan leve selvstendige liv i egen bolig. Vi er i gang med å vurdere et nytt kartleggingsverktøy og etablere en ny arena for tverrfaglig samhandling. Målet er å styrke medarbeidernes kompetanse og sikre at mestringsperspektivet står sentralt i møte med den enkelte innbygger.

Tidlig innsats er en nøkkelfaktor. Ved å komme tidlig inn kan vi bidra til at innbyggerne mestrer hverdagen lenger i eget hjem og utsetter behovet for mer omfattende tjenester. Et tett og koordinert samarbeid mellom hjemmetjenesten, fysioterapi- og ergoterapitjenesten og tildelingskontoret er avgjørende for å sikre riktige tjenester på rett nivå, og for å iverksette forebyggende tiltak så tidlig som mulig. Samtidig er det viktig å løfte frem innbyggernes eget ansvar for å planlegge egen alderdom. Mange kan selv ta grep for å legge til rette for en trygg og aktiv hverdag – blant annet gjennom fysisk aktivitet, deltakelse i sosiale aktiviteter, vurdering av boligsituasjon og anskaffelse av hjelpemidler. Eksempler på dette kan være bruk av robotstøvsuger eller gulvvasker som bidrar til økt selvstendighet i hverdagen.

Arbeidet med å fremme tverrfaglig samarbeid mellom ulike avdelinger og virksomheter fortsetter i planperioden. Med dette ønsker vi å skape et helhetlig tilbud til innbyggerne, uavhengig av alder, diagnose eller funksjon. Ved å styrke samarbeidet på tvers av fagområder, kan vi sikre at våre innbyggere får den støtten de trenger for å kunne bo i eget hjem så lenge som mulig.

Å bo hjemme lenger er viktig for eldre av flere grunner. Det bidrar til å opprettholde selvstendighet, tilhørighet og gir livskvalitet. De fleste eldre ønsker å bo i sine egne hjem så lenge som mulig, da det gir trygghet og kontinuitet. I tråd med dette vil også hjemmetjenesten ha behov for styrking av tjenestene både til hjemmetjenesten, dagsenteraktivitet og i fysio-/ergotjenesten som alle er viktige aktører for å jobbe med mestring og forebygging. Vi må vurdere arbeidsmetodikk i tjenesten for å nå flere innbyggere. Et viktig satsningsområde er velferdsteknologisk løsninger. Her er flere løsninger implementert, slik som trygghetsalarmer, E-låser, medisineringsstøtte, lokaliseringsteknologi og digital hjemmeoppfølging. Prosjekt digital hjemmesykepleie er godt i gang og vi starter opp med enkelte beboere i begynnelsen av 2026.

Kompetente og myndiggjorte medarbeidere er en forutsetning for å møte fremtidens behov i helse- og omsorgstjenestene. Dette er avgjørende både for å sikre gode tjenester til innbyggerne, styrke det tverrfaglige samarbeidet og for å være konkurransedyktige i kampen om knappe ressurser. Utvikling av medarbeiderskapet er derfor et prioritert område. Vi vil ha særlig fokus på fagutvikling, omdømmebygging og nærværarbeid – tiltak som er viktige både for å rekruttere nye medarbeidere og for å beholde dyktige ansatte over tid.

Parallelt gjennomgår vi alle vedtak om tildelte tjenester, for å sikre at innbyggerne mottar riktige ytelser i tråd med deres faktiske behov. Dette er et viktig ledd i å sikre rettferdighet, kvalitet og bærekraft i tjenestetilbudet.

Bygging av nye boliger i Øvre Langbråten må gjennomføres før man kan starte endringsarbeidet i helsehuset. Det vil gi handlingsrom til å omdisponere bygningsmassen i helsehuset og gi beboere med utfordringer innen rus og psykisk helse et bedre tilpasset botilbud. Regulering av tomten har startet opp og vi vil jobbe videre her med å kartlegge hva som er mulig å få til på aktuell tomt.

I 2025 startet vi prosjektet «*Plattform for livslange tjenester*», som er støttet av Statsforvalteren, 2026 vil ha fokus på å ferdigstille og implementere prosjektet i drift. Arbeidet retter oppmerksomheten mot kommunens ansvar gjennom hele livsløpet, og tydeliggjøre de gjensidige forventningene mellom tjenesteapparatet, pårørende og tjenestemottakere. Vi ønsker å bedre dialogen mellom pårørende og innbyggere, for å utvikle tjenestene, slik at både barn og voksne får bedre forutsetninger for å mestre voksenlivet. Dette innebærer å støtte og veiledning til den enkelte i å utnytte egne ressurser og leve et mest mulig selvstendig liv.

Råde kommune har også startet opp arbeidet knyttet til CRPD som handler om FN-konvensjonen arbeid om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne og det jobbes med å utarbeide en plan for hvordan CRPD skal implementeres i kommunen.

Ringveien er nå godt i gang med drift, og de fleste beboerne har flyttet inn. Ringveien borettslag og Nor gård utgjør kommunens samlede botilbud med heldøgns omsorgstjenester for personer med psykisk utviklingshemming. Totalt har kommunen nå 18 boliger for denne målgruppen.

Fastlegeordningen er også noe vi vil ha fokus på i fremtidens Råde. Fastlegen har en sentral rolle i arbeidet med å sikre at innbyggerne kan bo hjemme lenger, og er en nøkkelperson i både forebygging, behandling og koordinering av helsetjenester. Dette bidrar til å redusere belastningen på både kommunen og spesialisthelsetjenesten, og forutsetter et tett samarbeid med begge nivåer. I Råde fungerer fastlegeordningen godt, men det er få ledige plasser på fastlegelistene. I planperioden må det vurderes om det er behov for å opprette en ny fastlegehjemmel for å sikre tilstrekkelig kapasitet og tilgjengelighet for innbyggerne.

Kommunens helsetjeneste ved Nasjonalt Ankomstsenter (NAS) vil i 2026 fortsette sitt viktige arbeid med å tilby forsvarlige og helhetlige helsetjenester til flyktninger og asylsøkere. En ny og sentral oppgave i året som kommer er implementeringen av den nye screeningforordningen. Screeningen innebærer identitetskontroll, sikkerhetsvurdering, helsesjekk og sårbarhetsvurdering.

Dette representerer både en viktig satsing og en utfordring, ettersom det fortsatt er mange ukjente faktorer knyttet til gjennomføringen.

Etter en periode med lavere ankomster og påfølgende nedbemanning, vil det være behov for å styrke arbeidsmiljøet og bygge opp igjen kapasitet og kompetanse. Samtidig skal samhandlingen med våre samarbeidspartnere på NAS videreutvikles, og vi ønsker å synliggjøre helsetjenestens rolle og arbeid i større grad.

Det vil også bli satset på økt aktivitet innen internkontroll og kvalitetsforbedring, samt utvikling av nye metoder for faglig styrking av tjenesten. Det gode samarbeidet med UDI, som har det overordnede ansvaret for driften av senteret, videreføres og utvikles videre i planperioden.

Den største satsingen – og samtidig den største utfordringen – i planperioden er i økende grad å dreie helsetjenestene i retning av forebygging og tidlig innsats. For å lykkes med dette, må vi også arbeide med en holdningsendring der den enkelte tar et større ansvar for egen helse.

Denne utviklingen forutsetter økt bruk av teknologi og et tett samarbeid mellom helsepersonell og innbyggere. Sammen må vi legge grunnlaget for en bærekraftig helsetjeneste som møter framtidens behov.

Tjenesteområde Miljø, plan, teknikk og eiendom

Tjenesteområdet omhandler:

Plan: plan- og miljørådgivning, kommuneplanlegging, reguleringsplaner og folkehelsearbeid

Byggesak: Bygge- og delesaksbehandling

Kart og oppmåling: Oppmåling, matrikulering, seksjonering og kart og oppmålingsforretninger og oppdatering av kommunens kartverk

Vei, grønt, vann og avløp: Prosjektering, forvaltning, drift og vedlikehold av veier, grøntarealer og vann- og avløpsanlegg

Bygningsvedlikehold: Vedlikehold av kommunens formålsbygg og utleieboliger

Renhold: Renhold av kommunens formålsbygg og flerbrukshaller

Eiendomsforvaltning: Planlegging og utvikling av kommunes bygningsmasse. Kjøp og salg

Vi prioriterer oppfølging av kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner, samtidig som vi sikrer grøntområder og friluftsområder for kommunens innbyggere. Vårt arbeid fokuserer på bærekraftig forvaltning av kommunens naturressurser. Vi ønsker å være en attraktiv kommune hvor både nye innbyggere og næringsliv ser muligheter for å etablere seg.

Drift og utvikling 2026-29

Tjenesteområdet har et bredt spekter av oppgaver og tjenester knyttet til kommunens plan-, drifts- og forvaltningsarbeid samt myndighetsutøvelse. Dette inkluderer utvikling, planlegging og utbygging av kommunale bygg, anlegg og teknisk infrastruktur.

Fremover prioriterer vi fornyelse av vann- og avløpsledninger og utvikling av miljøvennlig infrastruktur. Kommunen har et stort vedlikeholdsetterlep på veier og bygninger, noe som krever tydelige prioriteringer. Skoler, barnehage og helsehuset er de byggene som må være tilgjengelige for kontinuerlig bruk.

Rådehallen er en sentral arena med meget høy aktivitet gjennom hele uken. På dagtid benyttes hallen av skolen, mens kveldstid preges av omfattende bruk fra idrettslag. I tillegg arrangeres det jevnlig ulike aktiviteter og arrangementer i helgene. Den høye bruken medfører betydelig slitasje og utfordringer knyttet til fjerning av klister på gulvet, noe som er en stor fysisk belastning for våre renholdere. For å møte dette, investerer kommunen i robotiserte gulvvaskemaskiner til både Rådehallen og gymsalen ved Karlshus skole. Robotene kan programmeres til å utføre rengjøring på nattestid, og fjerner effektivt det meste av klisteret innenfor den aksepterte fristen på 7–8 timer etter påføring. Dette vil redusere fysisk belastning og risiko for belastningsskader hos renholderne samt gi mer effektiv og kontinuerlig rengjøring.

Kommunen står overfor et økende behov for å håndtere både planlagte vedlikeholdstiltak og akutte utbedringer på en effektiv måte. For å møte dette, arbeider vi med å nyttiggjøre eksisterende personellressurser best mulig, slik at vedlikeholdsarbeid på våre bygg og veier kan gjennomføres i tråd med vedlikeholdsplanene og samtidig håndtere uforutsette behov som oppstår fortløpende.

I løpet av inneværende år er det gjennomført en organisasjonsjustering innen tekniske tjenester. Det er etablert to nye avdelingslederroller, en for plan, miljø og folkehelse, og en for byggesak og kart og oppmåling. Hensikten med endringen er å styrke ledelsen og det faglige miljøet, samt å sikre en mer helhetlig og samordnet tjeneste ut mot innbyggerne. Dette vil også gi rom for at virksomhetsleder kan jobbe mer med overordnet strategisk utvikling av kommunens tekniske tjenester for å møte fremtidens utfordringer.

Vi ser et økende omfang av komplekse bygge- og klagesaker samt behovet for veiledning til innbyggere og næringsliv, dette mener vi å kunne ivareta på en bedre måte ved å styrke ledelse i tjenesten. Styrkingen av fagmiljøet i byggesak gir blant annet mer kapasitet til å følge opp regelverk og saksbehandling, tilgjengelighet og veiledning.

I de kommende årene forventes et økt antall oppgaver knyttet til revidering av kommuneplanens arealdel. Det forventes forslag om private reguleringsplaner for de utbyggingsområder som ble lagt til i nåværende kommuneplan. For å gjennomføre kommunale planer og sikre bredere involvering av ulike aktører, vil det bli nødvendig med klare prioriteringer fremover.

For å sikre muligheten for å leve hele livet i Råde legger vi til rette for gode og varierte tilbud for alle i ulike livsfaser. I Karlshus, kommunens områdesenter, skal det etableres boliger i ulike størrelse med nærhet til daglige tjenester. Saltnes, som lokalsenter, har hovedsakelig familieboliger, men får et mer variert tilbud i begrenset omfang. Sentrumsutviklingen er en nøkkel for å skape et attraktivt Råde. I områdereguleringsplanen stilles krav til utforming og identitet, og kommunen samarbeider med utbyggere for å utvikle sentrum til et trivelig handels- og boområde. Det viser seg imidlertid at utbyggere ser det som utfordrende å følge opp rekkefølgebestemmelsene. Det vil bli jobbet videre med å finne løsninger sammen.

I Smartbygda Råde er det etablert et eget prosjekt for å bidra til realisering av ny sentrumsutvikling. Her arbeider Næringslivsforeningen, Universitet på Ås (NMBU), kommunen og grunneiere sammen for å skape engasjement og sette fart i utviklingen av Karlshus sentrum.

Kommuneplanen sikrer grøntområder, friluftsområder og tilgang til sjøen, samt sammenhengende grøntdrag og turstier. Karlshusskogen, Moltemyra og Ellingstranda er prioriterte friluftsområder med egne tiltaksplaner. På Moltemyra etableres blant annet sykkelbane, gapahuk, grillplass og benker for å gjøre området mer attraktivt for alle aldersgrupper. Grunnarbeidene, opparbeidelsen av sykkelbanen og infrastrukturen er ferdigstilt, og tufteparken ble etablert høsten 2025. Arbeidene fortsetter videre i 2026.

I Karlshusskogen er det anlagt en turvei som utgjør en rundløype på rundt 3 km. En del av løypen er tilrettelagt for rullestolbrukere, med belysning. Denne delen går fra parkeringsplassen ved Burumbråten til Amundbukta, hvor det også er tilrettelagt med en rullestolvennlig baderampe. Ny trase i Karlshusskogen for å gjøre runden mer universelt utformet vil kreve utredninger for naturmangfold og dispensasjon fra gjeldende reguleringsplan. Dette må påregnes å være et større inngrep på grunn av kravene til universell utforming, terrengtilpasning og avstand til bekk. Dette vil utrede dette nærmere i 2026.

Det videre arbeidet for friområdene vil følge av forvaltningsplan for statlig sikrede friluftsområder.

I tilknytning til turløypen jobbes det med å forskjønne badeplassen ved Burumbråten. Her ønsker kommunen å plassere ut blant annet en baderampe, bord, benker og grill for opphold. Dette arbeidet begynte høsten 2025, men på grunn av anleggsarbeider på området vil sitteplasser og griller komme i 2026. I 2025 ble det også kjøpt inn en baderampe til badeplassen ved Burumbråten, men fordi det er langgrunt må det finnes en løsning for hvor denne skal ligge før endelig plassering.

Råde kommune tilrettelegger for vekst hos lokale bedrifter gjennom utvidelse av næringsområder og etablering av nye arealer. Vi styrker samarbeidet mellom privat og offentlig sektor via felles møter for samhandling og samskaping. Arbeidet med gang- og sykkelvei fra Tomb til Strømnesåsen fortsetter, med avtaler og finansiering som må avklares før byggestart. Strømnesåsen gir rom for ca.

400 nye boliger over flere år. Reguleringsbestemmelsene er oppdatert gjennom en forenklet planprosess i 2025. Det må påregnes flere byggesaker i dette området i 2026.

Trafikksikkerhetsplanen omfatter en rekke tiltak for å bedre sikkerheten i trafikken. Blant prosjektene som er satt i gang, er ny droppsone ved Spetalen skole, med et sikrere busstopp, utvidet parkeringsareal og et nytt fortau langs Andersrødveien fra skolen til Kollen barnehage. Overskuddsmasser fra prosjektet vil bli brukt til å utvide lærerparkeringen ved Spetalen skole. Kortere transport og gjenbruk av lokale masser gjør prosjektet grønnere og billigere. Ferdigstillelsen av lærerparkeringen holdes utenfor prosjektet. Denne vil skje i egenregi og på et senere tidspunkt. Fysisk skal prosjektet starte til vinteren, med varighet til medio mai 2026. Prosjektmidlene overføres i sin helhet til 2026 etter avtale med ansvarlig søker. Fylkeskommunen har støttet prosjektet økonomisk.

Kommunedirektør m/staber

Tjenesteområdet omhandler:

Kommunedirektør: Kommunedirektøren har det overordnede ansvaret for å iverksette kommunestyrets vedtak og gjennomføre den daglige driften av kommunen

Stab Økonomi: Budsjett, økonomioppfølging, regnskap, kommunal fakturering, eiendomsskatt, innfordring, anskaffelser, lønn, sykelønnsrefusjoner og ferie- og fraværsregistrering.

Stab Kompetanse og Utvikling: Kommunikasjon, telefoni, resepsjon, dokumentasjon og arkiv, HR og nærvær, innovasjon, IKT, politisk sekretariat, valg, internkontroll og beredskap

Drift og utvikling 2026-29

Kommunedirektøren, kommunalsjefene og stabslederne samarbeider tett om den overordnede ledelsen av Råde kommune. Målet er å sikre en helhetlig utvikling i tråd med kommuneplanen, innbyggernes behov og kommunens økonomiske rammer.

Stabene har ansvar for kommunens sentrale administrative funksjoner, og jobber på tvers av organisasjonen for å støtte virksomhetene i å nå sine mål og møte forventningene fra omgivelsene. I tillegg forvalter stabene kommunens gjennomgående systemer og prosesser – som lønn, regnskap, dokumenthåndtering, internkontroll, HR, beredskap og digitalisering – og sørger for at disse fungerer effektivt og helhetlig.

Stabene ivaretar kommunens spisskompetanse på sine områder og legger stor vekt på å bistå virksomheter, kommunalsjefer og kommunedirektør med imøtekommenhet og høy dagsaktuell kompetanse.

Stabene har gjennom de siste par årene gjort vesentlige endringer i hvordan virksomhetene blir understøttet. Det legges stor vekt på å ha god relasjon og imøtekommenhet med virksomhetene, og fagområdene i stabene har faste møter med virksomhetene hvor det er fokus på både faglige oppgaver og samarbeidet vårt.

Betalingssatser

Kommunedirektøren foreslår betalingssatser for 2026 ut fra følgende prinsipper:

- Råde kommune benytter statens maksimalsatser der slike er vedtatt
- Gebyrer for tekniske tjenester (selvkost) fastsettes i samsvar med gjeldende forskrifter for disse

Andre gebyrer økes slik at lønns- og prisvekst fra 2025 til 2026 kompenseres. For noen gebyrer med små beløp vil dette kunne bety noe større påslag enn 3,5% økning skulle tilsi.

Se vedlegg «Betalingssatser 2026 – Råde kommune»

Økonomiske oversikter

De økonomiske oversiktene er satt opp i henhold til ny økonomiforskrift av 07.06.2019.
§§ 5-4 og 5-5.

Bevilgning til budsjettområder – Drift (§5-4)

Tjenesteområde	Regnskap 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Politisk styring og kontroll	8 203 929	9 037 848	8 542 227
Helse, omsorg og rehabilitering	210 581 504	221 690 009	229 599 596
Oppvekst og levekår	274 226 827	287 510 064	304 206 504
Kommunedirektør m/staber	64 216 602	71 011 092	74 517 010
Miljø, plan og teknikk	34 899 002	38 704 455	37 635 630
Rammer, skatt og finans	-24 201 165	-13 994 876	1 096 133
Sum bevilgninger drift, netto*	567 926 699	613 958 592	655 597 100

(Bevilgning til budsjettområder – Drift er endret i henhold til vedtatte endringer i ksak 061/25)

Bevilgningsoversikt – Drift (§5-4)

	Regnskap 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Rammetilskudd	-296 638 873	-318 208 000	-336 212 000
Innteks- og formuesskatt	-263 399 191	-278 255 000	-310 166 000
Eiendomsskatt	-29 542 139	-30 475 000	-30 728 000
Andre generelle driftsinntekter	-27 920 184	-21 740 000	-25 045 000
Sum generelle driftsinntekter	-617 500 387	-648 678 000	-702 151 000
Sum bevilgninger drift, netto*	567 926 699	613 958 592	655 597 100
Avskrivninger	31 260 376	34 397 000	36 244 000
Sum netto driftsutgifter	599 187 075	648 355 592	691 841 100
Brutto driftsresultat	-18 313 312	-322 408	-10 309 900
Renteinntekter	-12 846 844	-13 640 000	-13 230 000
Utbytte	-649 875	-200 000	-200 000
Gevinter og tap på finansielle omløpsmidler	8 476	0	0
Renteutgifter	34 597 163	35 615 000	32 793 000
Avdrag på lån	23 689 072	25 105 000	26 250 000
Netto finansutgifter	44 797 992	46 880 000	45 613 000
Motpost avskrivninger	31 260 376	34 397 000	36 244 000
Netto driftsresultat	-4 775 696	12 160 592	-940 900
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:			
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	0	0	0
Overføring til investering	-1 644 633	-19 275 000	-18 275 000
Avsetninger til bundne driftsfond	-9 112 847	-3 566 489	0
Bruk av bundne driftsfond	2 687 809	1 326 000	127 000
Avsetninger til disposisjonsfond	-3 936 255	-2 485 000	-5 745 000
Bruk av disposisjonsfond	7 230 230	36 161 081	22 952 100
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0
Sum disponering eller dekning av netto driftsresultat	-4 775 696	12 160 592	-940 900
Frømført til inndeckning i senere år	0	0	0

(Bevilgningsoversikt – Drift er endret i henhold til vedtatte endringer i ksak 061/25)

Bevilgningsoversikt – Investering (§5-5)

	Regnskap 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Investeringer i varige driftsmidler	89 080 980	149 344 300	180 946 250
Tilskudd til andres investeringer	2 374 663	1 895 000	3 846 000
Investering i aksjer og andeler i selskaper	1 479 279	1 601 000	1 374 000
Utlån av egne midler	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0
Sum investeringsutgifter	92 934 922	152 840 300	186 166 250
Kompensasjon for merverdiavgift	-10 978 924	-15 846 500	-19 591 250
Tilskudd fra andre	-17 706 399	-3 500 000	-2 658 000
Salg av varige driftsmidler	-22 688 000	0	0
Salg av finansielle anlegsmidler	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-131 633	0	-135 000
Bruk av lån	-46 151 301	-107 699 800	-140 250 000
Sum investeringsinntekter	-97 656 257	-127 046 300	-162 634 250
Videreutlån	-26 452 338	-58 878 000	-20 000 000
Bruk av lån til videreutlån	26 452 338	58 878 000	20 000 000
Avdrag på lån til videreutlån	6 023 589	3 850 000	4 782 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-8 626 998	-3 850 000	-4 782 000
Netto utgifter videreutlån	-2 603 409	0	0
Overføring fra drift	-1 644 633	-19 275 000	-18 275 000
Avsetninger til bundne investeringsfond	5 898 648	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-4 177 624	-268 000	-268 000
Avsetninger til ubundet investeringsfond	12 852 633	0	135 000
Bruk av ubundet investeringsfond	-5 604 279	-6 251 000	-5 124 000
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0
Sum overføringer fra drift og netto avsetninger	7 324 744	-25 794 000	-23 532 000
Fråført til inndekning i sendere år (udekket beløp)	0	0	0

(Bevilgningsoversikt – investering er endret i henhold til vedtatte endringer i ksak 061/25)

